

ARA (Bukarestben is) 5 LEJ

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 100. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Péntek, 1928 május hó 4.

Megjegyzések Vaida Sándor megállapításához

Irta: Jakabffy Elemér dr.

Vaida Sándor volt miniszterelnök és a nemzeti-parasztpárt egyik vezére olyan politikai pályát futott meg, és nemzete ügyéért olyan odaadó önzetlenséggel harcolt, hogy személyét politikai ellenfeleinek tisztelték is övezi.

Ez a tisztelet azonban nem zárhat el attól, hogy Vaida Sándor politikai tényeit és megnyilatkozásait tárgyilagossá bírálat tárgyává tegyük.

Vaida Sándor nem egyszer meglepő politikai nyilatkozatokat tesz.

Emlékeztet meg mindenki előtt, hogy néhány hónappal a miniszterelnöki székből történt csufos kibukása után, a bukaresti kamarában odakiáltotta ellenfeleinek: «ha nem félttem a budapesti tigrisektől, nem ijedek meg a bukaresti pojósoktól sem!»

1922. márciusában egy Kojosváron megtartott pártgyűlésen pedig, azt mondta: «a haladásra vágyó tömeg szilárd elhatározása, hogy a liberálisok a román nemzeti színekkel ékesített vasigáját ép úgy jerázza, mint ahogyan a magyar színekkel bevont faiga alól is felszabadította magát».

Ezek a megnyilatkozásai szinte azt az érzést kelthették bennünk, hogy Vaida Sándor a magyarokat politikailag iszteleltreméltőbbeknek tartja, mint a regáli menajitításu liberális románokat. Mi ezekből a megnyilatkozásaiból bizonyos szimpátiát érezhetünk, amely ábrándunkból azonban Vaida Sándor kijózanított avval a nevezetes cikkével, amelyet az averescanus választások után 1926. június havában írt a Patria-ban és amelyben többek között kifejtette, hogy Nagyromániában a magyar trikojor árnyékában a román csendőrvédelme alatt Barabás Bélának kiváltsága van arra, hogy «a buta oláho kat» gyalázza, amelyben hangsúlyozta, hogy a román csendőrvédelme vérről pirosította be Nagyrománia földjét azért, hogy győzzenek Szele, Barabás, Tornya, Bethlen gróf stb. és amely cikkben felkiált: «Nagyromániai Ugyhangzik, mint a magyar templom hangjának gunyolódó kongása.»

Vaida Sándor most megint egy olyan cikket írt a Patria husvéti számában, amely meggyőződésünkkel teheti, hogy ő sem veszi komolyan a kisebbségi helyzetet és kérdést, hanem egy kis cinizmussal kezelve azt, ha a kisebbségek helyzetéről szól, megállapításai nem komoly megismerésből származnak, hanem csak arra valók, hogy hangulatot keltsenek.

Az említett lapban Natiunea Dominanta cím alatt ugyanis bizonyítani törekszik, hogy itt Romániában a nemzeti kisebbségnek jobb sorsa van, mint a «Natiunea Dominanta» tagjának, ha az a nemzeti-parasztpárthoz tartozik, és szinte — majdnem azt mondhatnánk, — irigyi tőlünk azt a lehetőséget, hogy panaszainkkal a Nemzetek Szövetsége elé mehetünk.

Ugyátszik, Vaida Sándor megelégedik arról, hogy az ilyen hangulatkeltő cikkek a mi érzékenységünket sértik; vagy egyáltalán nem helyez súlyt arra, hogy bennünket szavai bántanak.

Mert azt talán a mindennapi életből ő is jól tudja, hogy fáj a nyomoréknak és megsebzettnek, ha őt szépnak és erősnek mondják, fáj a jobb sorsot látott elszegényedettnek, ha őt gunyosan még most is gazdagnak nevezik.

Mi semmivel sem érdekeljük meg, hogy amikor ország-világ látja sérelmeinket, hogy akkor egy komoly román államférfi, csak

azért, hogy hangulatot kelthessen, gunyolódjék velünk.

Mert csak guny és nem a meggyőződés szava árad Vaida cikkéből felénk, mert meggyőződése nem az lehet, hogy a kisebbségeknek itt tényleg jobb dolguk van, mint a «Natiunea Dominanta» azon tagjainak, akik a liberális párthoz nem tartoznak és így az államhatalom kezelésének előnyeitől távol állanak.

Hiszen semmi sem egyszerűbb, mint ebben a kérdésben tisztán látni. Ebben néhány adat megismerése is teljesen elég.

Vegyük például a következőket:

A Magyar Pártnak, amely az egész romániai magyarságnak egyetlen hivatalos képviselője, eddig három elnöke volt: Jósika Samu báró, Ugron István, és Bethlen György gróf.

Állapítsa meg Vaida Sándor, hogy a Magyar Párt ezen három elnökének, elnöksége ideje alatt, milyen lakást engedélyeztek a hatóságok?

Jósika Samu báró a saját pajtájában három kis szobába szorult, Ugron Istvánnak egész elnöksége ideje alatt Kolozsváron egy szobácskája volt, Bethlen György gróf pedig saját villájában szintén csak három szobára szorult, amelyhez a hátsó lépcsőn jut.

Ha Vaida Sándor a nemzeti-parasztpárt vezéreinek lakását ezekkel összehasonlítja, akkor a pártvezérek helyzete közötti különbséget már meg is állapíthatja.

Azonban a Magyar Pártnak mindhárom elnökét az agrárreform rendelkezései is érintették. Bennünket nagyon lekötelezve, Vaida Sándor, ha a nemzeti-parasztpárt vezetéséből három olyan egyént jelölne meg, akiknek földbirtokából százalék szerint ugyanannyit vett el az agrárreform, mint amennyit a Magyar Párt vezéréitől.

Mi csak százalékszerű megállapítást kívánunk, ámbar tudjuk, hogy a nemzeti-parasztpárt vezérkarának tagjai között akadnak, akiknek annyi földjük van, mint Bethlen Györgynek, vagy Ugron Istvánnak volt.

De nézzük a pénztörvények sorsát. Hasonlítsa össze Vaida Sándor azt a reeszkomptot, amelyet a magyar jellegű pénztörvények a Banca Nationalától kapnak azzal, amelyet a nemzeti-parasztpárt érdekköréhez tartozó bankoknak juttat. Egy példával mind járt szolgálhatunk is. Hasonlítsa össze a most hajba került Victoria aradi pénztörvényt reeszkomptját a többi kisebbségi jellegű aradi intézetekével. Az 1926. üzleti év mérlege szerint a Victoria ebben az évben 63,700,000 lej 6 százalékos visszleszámitolási hitelt élvezett a Banca Nationalától, vagyis alapitókéje 200 százalékat, ennek a banknak igazgatóságában ott ültnek a nemzeti-parasztpárt kiválóságai, élükön Pop-Cicio Istvánnal, ezzel szemben az összes 8 kisebbségi jellegű pénztörvényt csak 10,200,000 lej visszleszámitolási hitelt élvezett, vagyis alapitókéjük 8 százalékat. Ezzel az összehasonlítással is tapasztalhatja Vaida, hogy a Natiunea Dominanta vejük szemben vajóban Natiunea Dominanta még akkor is, ha ejlenzékben van.

Hogy pedig a magyar kisipar és a nemzeti-parasztpárti román kisipar a Societatea Nationala de Credit Industrial által milyen támogatásban részesül, azt is könnyen megállapíthatja. Szolnok-Dobokán, ahol a legutóbbi választásnál a nemzeti-parasztpárt a szavazatok 66 százalékat kapta, a kisipar részére ez a pénztörvényt 2 millió lej hitelt folyósított. Beszterce-Naszódnak, ahol 57.8 száza-

léka a választóknak szavazott a nemzeti-parasztpártra, ugyancsak 2 millió lej, Alsó-Fehérnek, ahol a szavazatok 59 százaléka esett a nemzeti-parasztpártra, 5 milliót. És ezzel szemben a csikmegyei kisiparosoknak egy banit sem, az udvarhelymegyeieknek pedig pontosan ugyanennyit.

Vagy talán a földmiveseknél van jobb sorsa a magyarnak, mint a nemzetipárti románoknak? Lám a nagyon is nemzeti-párti beszterce-naszódi vagyonszövetség a kisajátítás alól mentes maradt, a csiki magánjavak azonban kisajátítottak és a terület nagy része nem magyarok között már szét is osztott.

Hát még a telepesek közötti különbség!

Arról nem is beszélek, hogy magyar, mint telepes, földet egyáltalában nem kapott, de nagyon sok nemzeti-parasztpárti román 16 holdat egy tagban. Arról sem beszélek, hogy a magyar telepesektől (az általuk teljesen kifizetett vételár figyelembevételével), a lotulon felüli részét kis birtokoknak kisajátították. Ellenben felhívom Vaidát Sándor figyelmét arra, hogy például Severin vármegyében a magyar lakosság igazgatóján a lakosságnak csak 2.68 százalékat, a magyar Bodófalván a lakosságnak 6.28 százalékat, a magyar és német Bethlenháza a lakosságnak csak 2.91 százalékat vették föl a földigénylők táblázatába, ellenben az ezen községek körül fekvő kifejezetten nemzeti-parasztpárti községek közül Hezeresen a lakosság 22.68 százalékat, Ciciovan 17.92 százalékat, Leucusestin 20.27 százalékat. És a magyar községek igényjogultjai hiába panaszkodnak. Amikor a táblázatokat összeállították, a katonaviselt jogosultaknak azt mondták: nem veszünk fel a táblázatba, hiszen apádnak van elég földje. Mikor pedig a táblázat jogerőre emelkedett, akkor kisajátították az apáktól az öt holdon felüli részt, úgy hogy most nem egy olyan családnak, ahol az apának három hadviselt — és így igényjogult — fia van, öt hold földje maradt.

★

1912. november 29-én Vaida Sándor nagy beszédet tartott a magyar képviselőházban. Ebben többek közt a következőket mondotta:

«Azok a magyar telepesek épp olyanok, mint a meglegházi növény, amelyet tarthatnak üveg alatt, melynek adhatnak permanenciában megfelelő temperaturát, hogy fejlődessen, de a mi népünk olyan, mint a havasi vadon fenyője, és higgyék el, mikor majd a szabad konkurrenciára kerül a sor, mi fogunk győztesen fejlődkerékedni azok felett, akiket elrontott a kormány becézgetése.»

Ezeket a szavakat azért szeretnénk Vaidát Sándor emlékeztetőbe idézni, hogy kérjük őt, bizonnyal saját hirdett meggyőződésében, álljon mint a havasi vadon fenyője büszkén és keményen azok között a szegény meglegházi növények között is, amelyet már régen nem tartanak üveg alatt, álljon szavaiban is büszkén és ne tegyen olyan cinikusan gunyos nyilatkozatokat, amelyek lassan elhitetik velünk, hogy a változott viszonyokban ő is csak törpe borókévé korcsosult.

**Május 5-én szombaton,
Május 6-án vasárnap a
Steinhardt társulat
Bukarestben játszik.**

„Majestik” színház

Jegyek Transyvánia étteremben.

A GÉP

★

Ray Keech, az új autó-világrekorder, háromszázharmincegy kilométeres sebességet ért el kocsijával. Ez a rekord felülmúlja az eddig ismert összes autó-gyorsasági eredményeket, noha Frank Lockhart, aki három nappal ezelőtt halálosan bukott le autójáról, amikor háromszáz kilométeres gyorsasággal haladt az úton, azt állította, hogy néhány héttel előbb háromszázhetvenkilométert futott meg egy óra alatt. Szegény Lockhart meghalt és mert a háromszázhetvenkilométerről nincs hiteles bizonyíték, most Ray Keech marad az autóvilágrekorder, amíg valaki majd le nem győri.

Mert le fogják győzni. Nem is kell rá soká várni, ezt a rekordot is túlhaladják, túlhaladja majdan egy bátor és vakmerő utas. A Lockhartok tragédiája nem retenti meg azokat, akik harcolnak a gyorsaságért, mint ahogy a tudományban és a sportban, vagy a kettőnek kapcsolatában soha sem mulnak el a retenthetetlenek. Nungesser és Coli és az óceáni repülés többi hősei nem voltak az utolsó mártírok ebben a küzdelemben és Lockhart tragédiája sem jelenti azt, mintha mások nem keresnék majd a veszedelmet csak azért, hogy még néhány kilométerrel, azután majd még egyszer néhány száz kilométerrel meggyorsítsák a gép útját a tereken át.

Nincs semmi, ami vakmerőbbé tenné az embert, mint a gép, amely fölött ur akar lenni. Amikor a gép megszületett, úgy látszott, mintha ez a mesterséges alkotás diadalmaskodni tudna majd az emberi akarat fölött. Minél inkább fejlődik azonban a gép, minél inkább szélesbül a technikai tudás, annál jobban erősödik az emberi vágy, hogy a maga erejét tegye jelentőssé a gép fölött. Azokban a rekordokban, melyeket az emberek repülőgépen, az autón, a motorkerékpáron, avagy a léghajón tesznek, nem is annyira a gyorsaság lényeges, mint az emberi bravúr, a vágy az elérhetetlen után. Nem arról van itt szó, mit bír el a gép, hanem arról, mit bír el az ember és mire képes az ember.

Amikor a magasságok felé tör a repülőgép, akkor jól tudjuk, hogy a repülőgép útja valóban hatalmas magasságok felé lehetséges, ha benzinje van hozzá. Nem is az a kérdés itt, hanem sokkal inkább az, meddig tud eljutni az ember. Hogy mennyire így van ez, legjobban az bizonyítja, hogy amikor azzal kísérleteznek, hogy a földről a világűrbe hajtsanak ki valamely robbanó anyaggal, vagy mechanikai módszerrel — mert mind a kettőről szó van — valamilyen testet, akkor is akadnak vállalkozók arra, akik ezt meg akarják kíséreltetni és akik valóban szeretnék a holdba repülni. Ami Ikarosz vágya volt, vagy amit Verne megálmodott, az álma minden embernek is egyúttal. Az ember ki akarja próbálni önmagát, lehetőségeit és tudni szeretné, mennyire tud diadalmaskodni a maga látszólag törekeny erejével a tér és a fizikai erők fölött.

A legújabb autórekordek már akkora utat tettek meg egy óra alatt, ami azt jelenti, hogy ezer kilométert lehet megtenni autón három óra leforgása alatt, ha jó ut van hozzá és jó motor. Egyelőre merész sportvállalkozásnak látszik ez, kísértésnek is egyúttal, vakmerőségnek. Csak hogy arra kell gondolnunk, hogy mindazt, ami eleintén csak sportnak és vakmerőségnek látszott, később mindennapivá tette a technika és a gyakorlat. Ami egyszer kísérletképpen sikerült egynek, az bizonyos idő után mindenkori gyakorlati eszköz lett. Az első vonatok nem jártak gyorsabban, mint ahogy a lovak húzták a kocsit, és amikor az első mozdony száz kilométeres sebességgel futott, az ép úgy a sport és vakmerőség, ahogy az volt az autó első száz kilométere is. Vajjon amikor Bleriot felrepült és átment a La-Manche csatornán, nem látszott az is vakmerőségnek és nem utaznak-e ma az emberek kényelmesen repülőgépen? Wilkins átrepülte az Északi Sarkot, és megérkezett a Spitzbergákra. Még ketten-hárman fogják meg tenni a merész utat, azután közlekedési út lesz ebből is Európa és Kelet-Ázsia között.

Amikor száz kilométer gyorsasággal mennek az autók, azt hittük, ez lesz a gyorsaság amelyet a gépjármű megtart. Ma már tudjuk azt, hogy háromszor is ilyen gyorsan mehet a gép és egykor azt is fogják tudni, hogy ezer kilométert is megtehet a motor hatvan perc alatt. Az ember új anyaggal kísérletezik olyan új fémösszetételeket talál, amelyek még könnyebbé, még jobban ellentállób-

bá teszik a motort. Azt szeretjük hinni, hogy a gép lesz majd az, amelynek szerkezete túlhaladja az emberi akaratot. Milyen tévedés! Amit az ember meg tud csinálni, és az ember ki tud eszelni, azt kihasználni is tudja és gyakorlatban is érvényesíteni. Miért? Mert a gép nem más, mint csak árnyéka az emberi akaratnak.

Folyik a nyomozás a florestii Cantacuzino-kastély elleni támadás ügyében

Ujabb letartóztatások

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Emlékeztet, hogy az április 25-ikéről 26-ikára virradó éjszakán egy rablóbanda megtámadta a florestii Cantacuzino-kastélyt, hogy az ott levő két millió lejt elrabolja. A rablótámadás, amelyet a rendőrségnek előzőleg elárultak, nem sikerült, de a lefolyt harc során az ifjú Cantacuzino és az ifjú Strundza megsebesültek.

Az azóta lefolyt vizsgálat és a házkutatás sok során sikerült az ötödik, megszökött banditát Marin Sava személyében elfogni. Egy gazdag földmives házában találták meg, s ugyanott nagymennyiségű, a Cantacuzino-kastély ellen történt első rablásnál elűnt holmit találtak. Ugyanebben az ügyben letartóztattak egy Pricopie Pangrati nevű

Eözema

Évek óta egzemában szenvedő egyének rendszeres álmukat visszakapják a Kadum-kenőcsöt használva, amely rögtön eltünteti a viszketegséget.

Kolozsvár város botránybafulladt kölcsönügyletének epilógusa

Érdekes polgári per a kolozsvári törvényszék előtt, amelyben az Astoria-szálloda 94 ezer lejt követel a városi tanácsától — Napfényre kerülnek az Osvada-rezsim könnyelmű bűnei

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mindenki előtt ismeretes még az az országos botrányra dagadt Schultze-Misch-najevszky féle városi kölcsönkövetési bűnügy, amelyben alig néhány hónap ezelőtt mondta ki az utolsó szót a kolozsvári ítélőtábla. Az ítélet, mint ismeretes, a két berlini fezőrré felmentő volt. A bűnügyi aktáinak lezárásával azonban még nem fejeződött be az ügy, amely egyébként kellemetlen helyzetbe hozta Kolozsvár város egész akkori vezetőségét és városi tanácsát.

Az ügy folytatása egy igen érdekes polgári per, amelyet tegnap tárgyalta a kolozsvári törvényszék Petrovan tanácsa. Az alperes ez alkalommal Kolozsvár városi tanácsa volt, a felperes pedig a kolozsvári Astoria szálloda, amelynek tulajdonosa kilencvennégyezer lej erejéig perli a kolozsvári városi tanácsot. Mint ismeretes, dr. Misch-najevszky, — akit a kolozsvári ítélőtábla jogerősen felmentett az ellene felsorakoztatott vádak alól, — mintegy kétévvel ezelőtt, amikor első ízben jött Kolozsvárra, mint Kolozsvár városának vendége szerepelt és ilyenformán ellátásáról is a város gondoskodott.

Osvada Vasile, aki az aveneszkánus kormány alatt Kolozsvár polgármestere volt, a polgári per aktái szerint megbízólevelet adott aláírásával ellátva az Astoria szállodának, amelyben megbízta, illetve felhatalmazta a szálloda tulajdonosát, hogy a városi tanács számlájára gondoskodjék dr. Misch-najevszky teljes ellátásáról és a város vendégét úgy kezeljék, mint aki nagyszögű külföldi kölcsönt közvetít a városnak, igen előnyös feltételek mellett.

Az események azonban keresztezték úgy a városi tanács, valamint a jó és biztos üzletben reménykedő Astoria szálloda tulajdonos számításait, mert Misch-najevszky dr.-t — mint ismeretes, — másodszori romániai látogatása alkalmával a bukaresti sziguranca letartóztatta üzletársával, Schultze Christian Erikkal együtt, majd Kolozsvárra szállította őket arra, hogy feleljenek arra a vádsorozatra, amelyet hivatalból emelt ellenük a királyi ügyészség.

Az Astoria szállodát azonban az események ilyen fordulatával jelentős veszteségek érték, mert Osvada polgármester kiutalási megbízó levele értelmében Misch-najevszkyt heteken keresztül nemcsak kosszt és szállással látta el, hanem nagyobb kölcsönöket is folyósított neki és gondoskodott ideiglenes gyógykezelésének költségeiről is. A város berlini vendége ellátása ilyenformán az Astoria szállodának kilencvennégyezer lejébe került, ezt a követelését azonban a várostól még a mai napig sem kapta meg, tekintettel arra, hogy időközben új városi tanács került a város élére, amely nem volt hajlandó

magára vállalni a botránybafulladt városi kölcsönügy kiadásait, amelynek garantálását az Osvada tanács vállalta.

A polgári per mai tárgyalásán dr. Triff ügyvéd, az Astoria szálloda jogi képviselője rámutatott arra, hogy a szállodának megküldött megbízólevelével a város polgármesterének hivatalos aláírását viseli és így a városi tanács, mint jogi tényező köteles magáévá tenni a kiutalást, és a kölcsönkövetítő számláját teljes egészében kiegyenlíteni.

Ezzel szemben viszont a Kolozsvár városi tanácsnak jogi képviselője dr. Costea ügyvéd rámutatott arra, hogy

Osvada polgármesternek nem volt joga ilyen kiutalásokat és megbízásokat eszközölni

mert a közigazgatási törvény vonatkozó szakaszai értelmében csak olyan városi kiutalás vagy megbízás bír érvénnyel és csak az kötelező jogilag a városi tanácsra nézve, amelyen a városi tanács főtitkárának aláírása is szerepel. Tekintettel arra azonban, hogy az Astoria szállodának adott megbízólevelén a szükséges aláírás nem szerepel, a kiutalás nem minősíthető hivatalos jellegűnek.

A törvényszék a két jogtanácsos replikája után visszavonult, ítéletet azonban nem hozott, hanem elrendelte az ügyben a bizonyítás kiegészítését. A legközelebbi tárgyalásra számos tanút fognak beidézni a törvényszékhez, annak megállapítására, hogy Osvada polgármesternek valóban jogában állott-e ilyen természetű megbízást adni az Astoria szállodának. A tanúk másik részével a törvényszék azt szándékozik megállapítani, hogy dr. Misch-najevszky kolozsvári tartózkodása alkalmával mennyit fogyasztott és milyen költségeket eszközölt a városi tanács költségére és hogy a teljes költségzsámlya pontos végösszege mennyit tesz ki. A kölcsönbotrányból eredő első polgári per iránt általános érdeklődés nyilvánul meg annál is inkább, mert a legközelebbi tárgyalás

a kölcsönügylet sok érdekes és eddig még felderítetlen részlete fog majd napvilágra kerülni.

Kolozsvári körökben már magába véve az a körülmény is a szenáció erejével hat, hogy Kolozsvár volt polgármestere a város terhére korlátlan hitelt nyújtott a berlini állítólagos bankárok számára, egy jó üzlet reményében.

Fiatalnak, vénnek az a kívánsága

bora mellé Horgász viz jusson asztalára

Május elseje külföldön

A legtöbb helyen békésen ünnepeltek a munkások

Budapestén a május elseje eseményeire minden incidens nélkül telt el.

Párisban, a munkaszabadság korlátozása miatt nyolcvannégy egyént tartóztattak le. Egyikük a szocialista szakszervezetek szövetségének felszólítására a munka legtöbb helyén szünetelt. A Humanité külön kiadványban jelent meg. Az autótaxik sztráik voltak. A rendőrség tíz propaganda célú autót foglalt le és tízennégy embert letartóztatott, akik kommunista röpcédulákat

osztogattak, a munkásságot tüntetésre hívták fel.

Varsóban véres események játszódtak le a kommunisták és szocialisták között,

amelynek tíz halottja és száznegyvenöt sebesültje van.

Rengeteg letartóztatás történt.

Prágában, Bécsben, Belgrádban semmilyen nevezetesebb esemény nem történt.

BIHARI PONTOK,

amelyek azért mindenkit érdekelhetnek

Csempész vagy nagykereskedő? — Storescu—Manescu s más apróságok

Nagyvárada. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bihar pontok címen néhány cseccseccet szedtünk össze. Csinosak. Csak az a baj, hogy ismerősek. Másutt is megtörténhet-e még is történnek: Talán ezért éppen ismerősök.

1-ső pont:

Nagykereskedő, vagy csempész?

A nagykereskedőt Sternberg Izsáknak hívják. Dugdagdag ember, már békében az volt. Tulajdonosa egy híres régiség üzletnek. Különben a Sternberg család vezet ezen a pártban: Budapestén, Temesváron, Bécsben ismerik Sternbergéket, akik tradíciószerűen foglalkoznak az antikváriussággal és hangszerekkel. A nagyváradi üzlet tulajdonosa hónapokkal ezelőtt Bécsből több zongorát és két bála drága bokala szőnyeget rendelt. A rendelés annak rendje és módja szerint le is érkezett és egy szállító cég a zongorákat le is vámoltatta és elszállította. A szőnyegek azonban ott maradtak, mert Sternberg időközben Bukarestből olyan információkat szerzett, hogy a szőnyegárura kirótt tulmagas vámot rövidesen leszállítja. A kereskedő csinált egy kalkulációt és kiszámította, hogy jobban jár ki, ha vár az áru kiváltásával és kedvezőbb, ha fizeti időközben a fekbért, mert a vám a szőnyegekre több százezer lej telt ki a tarifa szerint.

A tarifaleszállítás azonban nem következett be és mert lejárt a végső terminus, az áru nem maradhatott tovább elárvereztetés veszélye nélkül a vámraktárban, a cégtulajdonos ki akarta váltani a szőnyeget. A vám-nál elővették a Sternbergék nevére érkezett bálákat és nagy lón a meglepetés, amikor

a vámraktár a dus és drága szőnyegek helyett olcsó és ványadt, egészen közönséges tepicheket szedett a csomagokból.

Kétségtelen volt, hogy itt bűnös manipuláció történt: az eredeti árut kilopták és helyébe gyöngye minőségű, értéktelen holmit csempészték. Mi kell, hogy megtörténjen ilyenkor? Elő kell venni — ugye bár — a kezelő személyzetet és utánanézni, melyik forrásnál követhették el a szabálytalanságot. És mi történt? Első dolog az volt, hogy

meggyanúsították a nagykereskedő céget, hogy az ő trükkje az egész, hogy a vámraktárból ő lopatta ki a gyönyörű drága szőnyeget és ő csempészte, vagy csempésztette vissza

a csomagokba az értéktelen pamut-árnt.

Alig hihető, hogy egy sok milliós vagyonnal rendelkező nagykereskedő, akinek háza van, boltja van, köztudomás szerint vagyonos ember, hasonló üzelmekhez bátorságot vegyen magának. Ebben az esetben, ha Sternbergre rá lehetne bizonyítani a tettes-séget,

öt és fél millió lej pénzbírságot kellene, hogy kifizessen.

Csak nem bolondul meg senki, hogy százezer lej előnyért egész vagyonát, múltját, és jövőjét, családját egzisztenciáját kockára vesse. Különben is, hogy férhet egy külső ember a vámtisztviselők, vámraktárosok, taxatőrök által agyonörzött csomaghoz, amelynek az elszállítására legalább is társzekér, vagy teherautó kell. A józan ész azonnal ellene kellett volna, hogy legyen még a föltevésnek is, hogy a kereskedőben keresse a bűnöst. Szerencsére a gyanu 48 órai nyomozás után elhárult Sternberg feje fölül. De a tettest még a következő 48 óra nem derítette fel.

Ha nem sürgős a dolgunk, talán várjunk még. Várjunk, amíg önként jelentkeznek.

★

2-ik pont:

A táncosnő adója.

Storescu nagyváradi pénzügyigazgatót, a kit most áthelyeztek Beszarábiába, nem fogja visszaszítani senki Nagyváradon. Működjön békében a Feketetenger partján mindaddig, amíg egyetlen varrógép lesz a beszarábiai özegek szobáskájában. Mert Storescu Váradon elvette adó fejében az utolsó párnát és az utolsó varrógépet. Varrógépek rozsdásodnak a pénzügyigazgatás pincéjében. Nem hoznak hasznát a szegény özegeknek, mint ahogy az ilyen Storescuk nem hoznak hasznát az államnak sem.

Storescu elment. De itt maradt még méltó társa és hűséges követője, Manescu. Storescu és Manescu. Mily szép két név így együtt, miért ne távozhatnának karöltve, hiszen Váradon ugyis karöltve dolgoztak. Lehet ugyan hogy nem mindenben, mert például azt hisszük, hogy a Palais de Danse csinos táncosnőjére egyedül Manescu vetette ki — az adót.

A Palais de Danse című mulatóban táncol egy osztrák pár, egy gyönyörű szőke hölgy és partnere, aki tiszt volt valaha. Lehet, hogy a hölgy is valami nyugalmazott osztrák miniszteri tanácsos lánya, mit lehet azt tudni manapság, a nagy világegés után. Manescu adófőnök a táncospárt meg akarta adóztatni. Ivette és Gilbert, vagy nem tudom hogy hívják a mondain párocskát, bizonyosan erőt vettek magukon egy nappali 9 órán és felmentek a komor pénzügyi palotába. A férfi bemutatta az adminisztrátornak a szerződést, mely Nagyváradhoz köti és amelynek alapján az adót kivetik rá.

— Hol van az igazolványa Önnek arról, rivalt föl Manescu főnök, hogy Bukarestben is fizetett ilyen adót, mikor ott táncolt.

Az osztrák fiatalember megdörzsölte a szemét, azt hitte, hogy nincs egészen ébren. A partnere riadt tekintetét vetett a nagyurra. Ők fizettek adót Bukarestben is, de mit tartozik ez a nagyváradi pénzügyigazgatásra. Felettse talán a nagyváradi Manescu a bukaresti pénzügynek, hogy ellenőrzi a bukaresti adminisztrátort, hogy vajjon tudja-e az is ugy a kötelességét, mint a határmentén Manescu ur?

— Nincs irásom, mert Bukarestben a szerződő fél nem jár el a hatóságoknál, ott azt fel sem rendelik, fel sem rendelhető. Az adót elintézi a mulatóhely tulajdonosa és levonja a fizetésből. Nálam is így történt, nálam is levonták azt az összeget, amit Bukarestben adóképen fizetnem kellett.

— Ugy! dörgött Manescu. Önöknek nincs tehát meg a bukaresti adóbizonylatuk! Akkor én most magukra újra kivetem a bukaresti adót is, különben nem táncolhatnak.

Ki is vetette. Végére elég nagy ur Biharban egy adminisztrátor ahhoz, hogy egy kis törvénytelenységért — nem kell elmenni a szomszédba.

★

3-ik, sőt végső és kis pont.

Lakos ur.

Lakos György államrendőrségi detektív Nagyváradról egy nyilatkozatot küldött be a Brassói Lapoknak. A nyilatkozatban nevet sorol fel Lakos ur, akiket ő hallgatott ki, hogy hallgassuk meg mi is ezeket. Hát meghallgattunk többeket közülük. Tényleg áldják Lakos ur nevét és életük legszebb idejének emlegetik azt a kellemes találkozást, a mellyel a Lakossal való ismeretségük első percétől részük volt.

Egyedül Czeller Lajos városi tanácsos a kivétel. Czeller a városi tanács nyílt ülésén azt mondotta, hogy Lakos György államrendőrségi detektív úgy vágta többször száján, hogy két foga azonnal kitört.

A városi tanácsok párt, faj és felekezeti különbség nélkül megdermedve hallgatták Czeller Lajos városi tanácsos kijelentéseit.

Mi ő rájuk hivatkozunk.

A bünvádi eljárást valóban Lakos Gy. tette folyamatba — a közvélemény ítélőszéke előtt.

Új lengyel népszövetségi főbiztos

Varsóból jelentik: A Népszövetség Wrczynski doktor varsói orvost, népszövetségi egészségügyi főbiztost nevezte ki.

**Emésztési zavarok,
gyomor- és bélbántalmak,
étvágytalanság ellen**

az

Előpataki gyógyviz

másfél évszázad óta a legkiválóbb gyógyszer.

Rendszeres gyógykúra

esetén reggeli előtt 1/2 órával séta közben egy nagy pohár viz kortyonként fogyasztandó

Asztali víz

granát való használata már magában meglepő eredménnyel jár.

291011.

Megkezdődött az olcsó árusítás

Ascher Testvéreknél Brassó, Kapu-utca 5, ahol építés miatt elismert olcsó árainkból még **20% engedményt adunk!**

A 165-ös rendőr őrizete alatt tiszteletemet tettem Brassóban...

Lázítási per — a fonákjáról nézve — A bukaresti Semmitőszék elé kerülnek Gritta Ovidiu, volt aradi rendőrprefektus viselt dolgai — Weisz ur, a haragos regátbeli, meg az előzőkeny szerzsent

SEGESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A sovány rendőrtiszt élesen rámstólt: — Mégsem lehet az, hogy ön miatt folyton megbüntessék a rendőrséget.

Színhely: az aradi államrendőrség bünyűügyi osztálya, szereplők: Ghiculescu bünyűügyi főnök és e sorok nyugtalan írója. — En miattam — válaszoltam. Hát hibás lehetek én abban, ha engem sohasem...

— Nem hibás, de most menni kell...

— Rendben van. Elutazom és a jelzett időben magamtól...

— Nem — néz rám szurósan a sef, — ha megengedi, majd rendőri fedezet alatt kísértetjük el.

— Jó és mikor? Hisz holnapután van a tárgyalás, holnap is ráérnénk indulni a gyorsral...

— Mikor?! Elfelejté, hogy e pillanatban foglyunk. Nyomban utaznia kell... Ugy is történt. Becsengette Stephan Ioan 165-ös aradi közrendőrt, aki revolvérrel föl szerelten kísért félóra múlva. Árad főncáján...

★

Valamit az ügy érdemi részéről. Az államellenes lázítás számai 1923 nyarára nyulnak vissza, amikor szabadságomat töltöttem Aradon. Nagy volt a fölzudulás akkor itt Gritta Ovidiu volt rendőrprefektus remintézkedései miatt. A volt rendőrprefektus például megtette azt, hogy saját kezűleg felpofozta Maresch Gyulát, az aradi kereskedők mestorát és különben is olyan intézkedéseket tett, amelyek nem voltak az ország becsületére. Megirtam a helyzetet a Brassói Lapokban, őszintén Arad, az elrománosított város címen és pedig azzal a becsületvesztéssel, hogy a polgárság további elkeseredésének elől vegyük és hogy a közlekedési fényesség oka szanáltassék.

Azóta retentő, mennyit ráncigáltak elő ebben az ügyben. Két éve Menyháza üdült. Sétálok Gróza G. György Testőrművész barátommal, amikor egy csendőr megállit bennünket.

— Nem ismeri véletlenül Emeric Seidner újságíró, akit köröznek.

Nem volt nyugtom. A hógyógyvizes medencében felismert a csendőrmester és ha nem sikerült a keresztlátás a főna alatt, nyilván meg ott a kényszerben kerülök kényes szituációba. A vonaton utból felismert egy mozgó detektív, aki Aradig kísért, míg végül is sikerült bebizonyítanom, hogy nem vagyok azonos magammal.

A per foglalkoztatja már a brassói és aradi igazságosztó hatóságokat, elkérült Marosvásárhelyre, ahol a törvényszékben és Táblán is keresztlátás ment. Mindekkeltől elhárította magától az illetékeséget azzal, hogy a Brassói Lapok an megjelent cikkében csak Brassóban kerülhet bíróság elé.

Igy soródtam vissza annyi évi hányadtatás után, egy könnyekig megható tavaszi hajnalon, a 165-ös közrendőr karján a csúdas cenkaljai metropolisba...

★

Rabul ejtettek az emlékek, hiába, három évig küzdöttem itt, baráttal, ismerőssel nem találkozhattam, hogy ne pityeredtem volna el belülről. Nedves, tipikusan brassói köd volt, a Királyhegyen cinegefűtly szállócsott, miközben a rendőr cenzurázta és ellenőrizte a gondolataimat. A leghejlybb fűszálban, a zsenitűlő rügyekben és a föld szaga pázsiton kuszó hernyóban is barátot leltem, a mérhetetlen, lombtól, gyökértől állatos, hirtelen csend boldog osztlányrészesét.

Mindenkit megtaláltam Brassóban, alig tűnt el innen valaki három év alatt az

ődon drága városban — szóltam kartársaimhoz, — stabilnak találók mindent...

★

Reggel kilenc órakor izgatottan lépek a törvényszék első tárgyalótermébe. Bevonul a jó bíró, dr. Seid Gusztáv, tanácselnök Bokor Rudolf jegyző, I. Jonescu ügyész, egy csomó ügyvéd, a publikum, a tanúk és egy csapat vádolt, köztük egy rövidszoknyás, piros kalapos, ápolt leány. Nem közhely: a forró levegőjű tárgyalóteremben összetalálkoznak az Élet mélysegeinek szakadékein tancoló figurák. Egy munkásra, aki álláskeresés közben feltört egy ládát, dr. Seid így szól:

— Ilyen becsülettel kerestél munkát...

A piros kalapos leány, Péter Berta, nem törődött sokat a sorsával.

— Elmentünk a Koronába — mondja általános képedésre a fiatal leány — és miután a sörteit elaludt, fogtam magam és a zsebemből kiszedtem a nyolcezer lejét.

Magyarország mégis kikéri Kun Bélát

A budapesti ügyészség sürgős átirattal fordul az osztrák hatóságokhoz — Kun Béla letartóztatott társai: a „titokzatos Breuer Ilona és a még „titokzatosabb“ Lippay — Hogyan viselkedik a csehszlovákiai sajtó?

Wolff ezredes kéri, hogy a magyar csapatok szállják meg Bécsel

Bécs. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kun Béla letartóztatásának híre élénk feltűnést váltott ki az egész európai sajtóban. A megnyilatkozó hangok természetesen rendkívül sokszínűek, aszerint, hogy milyen annak a lapnak a mentalitása, amelyikben a szenzációs letartóztatás híre még külön reflexiókat is kiváltott. Ettől eltekintve azonban lezögezhetünk egy igen érdekes jelenséget. A csehszlovák sajtónak még ez a letartóztatás is arra adott alkalmat, hogy Magyarország ellen használja ki. A Lidove Noviny bécsi jelentése szerint Kun Béla egyenesen azért utazott Bécsbe, hogy megállapíthassa milyen alapon lehetne együttműködni a magyar irredenta mozgalommal. Ez az egészen abszurd és nevelésbe beállítás azonban nem akadályozza a cseh sajtó másik felét abban, hogy a Kun Béla kiadatása körül felmerült problémát nemzetközi honodalommá akarja felfújni. Természetesen a kiadatás ellen foglal állást s Magyarországnak még hivatalosan ki sem fejezett kikérési szándékát olyan lépésnek minősíti, amely a nemzetközi jog kicsinfolása volna.

A prágai kommunista párt végrehajtóbizottsága egyébként határozatot fogadott el, amelynek értelmében követeli Kun Béla azonnali szabadlábra helyezését, és tiltakozik az ellen a terv ellen, hogy a magyar hatóságoknak kiszolgáltatassák.

Mit akart Kun Béla?

A bécsi rendőrség kötelességszerűen folytatja a nyomozást. Kun Béla, amint előre is kijelentette, bécsi tartózkodásának céljából nem árult el semmit. A többi letartóztatottak azonban beszédesebbek voltak, s ezeknek a vallomásából kiderült Kun Béla terve. Legfontosabb célja volt a magyar kommunista alap rendezése. Ugy számított, hogy megkezdésétől számított nyolc héten belül mindent elintéz, forradalmasítja Magyarországot, s pünköszt első hetére megadja a jelt az új kommunista forradalom kitörésére. Mindebből az is kiderült, hogy Kun Béla már hetek óta Bécsben tartózkodik s a magyar emigráns kommunista vezérekkel ki is dolgozta a részletes tervet. A letartóztatás híre ilyen körülmények között a magyar emigráns

Előnk: Talán valamit felhozhat a segítségére.

— Ezzel — sugogja a csinos leány, aki azóta már le is ülte a két napot. Nyilván új életet kezd a könnyelmű Beria. Ugyan észre té...

Aránylag kielégítően pergett le a tárgyalási perem. A marosvásárhelyi törvényszék után a Brassói is kimondta a sajtó illetéktelenségét és miután a brassói Tábla az ügyet ismét csak a marosvásárhelyi törvényszékhez utalta át, amilyen illetéktelenséget maga a vásárhelyi Tábla mondott ki, a dolgot a bukaresti Semmitőszékhez terjesztik. Így kerülök az ötéves sajtóperre a legmagasabb román bíróság elé.

★

Ejszaka beszállunk a gyorsba. Stephan rendőrről már mint szabad ember álltam szemközt, állandóan nagyokat szaludált a tiszteletemre, imponált nekik, hogy nem tartottak a dűtyiben.

A tülelt éjszakai kábulatából fölébredtem. Fülkében kócos, szélesarcu, üpikus regátbeli arc mordult rám románul.

— Vagy ki — vagy be... de itt nem lehet állni!

— De nagy a hangod öregem! — vágtam vissza csipősen.

Es azzal kúszottam a folyosóra.

— Sergent! Csinálj rendet!

Hű rendőrről összeverte a sajkát.

— Igenis kérem. Tessék csak rábánni!

A haragos arc menten megengyhült.

— Dar nice! mata nu sunteți Dumnezeu! Azaz, tessék helyet foglalni — dadogta és annyi helyet szorított nekem, hogy kényelmesen kinyújtózkodhattam.

...Segesvár előtt friss utas szállt le. Arra kibredek, amint ráköszönt a haragos regátbeli — magyar nyelven.

— A van szerencsém Weisz ur... Csak hogy magával is találkozni lehet...

Hirtelen a falnak fordultam és elaludtam.

Seidner Imre

körökben keltette a legnagyobb riadalmat, fejvesztetten menekültek Bécsből.

Kun Béla megöregedett és mérgezéstől fél.

Bécsi jelentések szerint az egykor retgett hírű kommunista vezér rendkívül megöregedett. A hangja rekedt. Látszik rajta félelem és szinte bizonyos, hogy

nem jószántából, hanem moszkvai körök egyenes parancsára vállalta ezt az újabb vakmerő missziót.

A törvényszéki fogházban külön cellában helyezték el. Egyébként azonban a legnagyobb gonddal őrzik. Az örök cellatartás előtt félóránként cserélik s állandó megfigyelés alatt tartják. A fogoly viszonylag nyugodtsággal viselkedik, csak az étkezése ideje idegesíti. Kérte, hogy az élelmet ne dője utján szállítsák be, mert fél, hogy mérgezik.

Wolff ezredes szenzációs levele a magyar kormányhoz.

A kiadatási eljárás kérdésében nem történt semmi lényegesebb lépés. Magyarországon még nem döntöttek. Az osztrák sajtó takozik Moszkva beavatkozása ellen, ez a takozás azonban kétoldalú. Azon az állásponton van ugyanis, hogy Kun Bélának és társának osztrák bíróság előtt kell felelniük Ausztriában elkövetett cselekedeteikért.

A kérdés körüli vitában külön szerepet erejével hat Wolff ezredesnek, a bécsi

Egerek és patkányok tömeges kiirtására a vegy-

Radikál bakteriumos patkányirtó huskvon-

Olcsó és az eredmény biztos. Minden egyes adagért juttatunk. Hol a hatás elmarad a pénz visszafizetjük. Ez a háziállatra veszélytelen, hatóanyaga csak az egereket és patkányokat öl meg. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

gyar követhet küldött levele. Wolff ezredesnek a neve már ismerős előttünk arról a kiséstől, de mindenképpen karakterisztikus állásfoglalásáról, amivel annyira szembe helyezkedett a burgenlandi kérdésben az osztrák közvéleménnyel. Emiatt folyik is elene az eljárás, de Wolffot ez sem rémitette meg s ujjal hangsúlyozta, hogy Ausztriának nincs erkölcsi alapja visszakérni elvesztett területeit, ha a Burgenlandot nem adja vissza Magyarországnak.

Ez a Wolff ezredes most a következő tartalmu levelet küldte a bécsi magyar követnek: „a császárhű néppárt kéri, hogy amennyiben az osztrákok nem adják ki Kun Bélát, úgy Magyarország szakítsa meg a diplomáciai összeköttetést Ausztriával

s a magyar csapatok vonuljanak be Bécsbe.

Magyarország nyugodt lehet, hogy az osztrák hazafiak tárt karokkal várják a megszálló magyar csapatokat.

Kun Béla letartóztatott társai.

A magyar közvéleményt igen közelről érdekli annak a megállapítása, hogy tulajdonképpen kik is azok, akiket Kun Bélával egyidejűleg tartóztatott le a bécsi rendőrség. Ezek közé tartozik Breuer Ilona, aki mindenképpen titokzatos személyiség.

Cseh utlevele van, amelynek valódiságát a rendőrség kétségbe vonja, mint ahogy a Breuer Ilona nevet sem tartja igaznak, Olyan kiejtéssel beszél németül, hogy

feltétlenül magyarnak hiszik.

Előélete és igazi neve után most kutatnak a detektívek. Mayerhofer György 1920 óta tartózkodik Bécsben, és sokat közlekedett magyar kommunistákkal. A budapesti kommunista uralom bukása után a magyar törvények lázítás és forradalmi üzemek miatt elítélte, miután büntetését kitöltötte, elmene-kült Magyarországról.

Székely Béla dr. volt magyar kommunista népbiztos az ausztriai kommunista pártban is szerepet játszott. Az ő tevékenysége sincs még egészen tisztázva.

Mayerhofer György magyar kommunista a bolsevista uralom idején a Szamuely-féle terrorcsoportnak volt a tagja és a vörös hadsereg első zászlóaljának parancsnoka. 36 éves, a magyar tanácsköztársaság bukása után jött Bécsbe. Minthogy felesége igen jó módú budapesti családból való, Mayerhofernek módja volt rá, hogy Bécsben szép lakást bérelhessen a Strohmayr-gasse 6-os számú házában. Ezt nagyon szépen, sőt fényűzően rendezte be s ott élt feleségével együtt. A házaspár szakácsnőt, szobalányt, takarítónőt és mosónőt tartott.

Ki az a „Lippay“ Zoltán?

A legtitokzatosabb egyéniség az állítólagos Lippay Zoltán.

Tegnap délután és ma délelőtt a Bécsben élő kommunista emigránsok közül néhányat szembesítettek a rendőrségen Lippay Zoltánnal, hogy személyazonosságát és valódi nevét tisztázzák, de a szembesítések eredménytelenül végződtek.

Az őrizetbevevett kommunistákon kívül még sokan állnak gyanu alatt a Bécsben levő magyar emigránsok közül, hogy összeköttetésben voltak Kun Bélával, köztük egy Steiner Căbor nevű ember is, aki Magyarországon börtönbüntetést szenvedett el és aztán megszökött. Állítólag látták őt Kun Béla társaságában és ellene is folyik a vizsgálat, mert erős a gyanu, hogy része volt Kun Béla legújabb akciójában.

Lippay Zoltánról a következő adatokat sikerült megállapítani: Két hét óta lakott Bürgler Hermann álnév alatt a IX. kerületben, levő Astra nevű penzióban, s a tulajdonosnőnek azt mondta, hogy egy nagy üzlet lebonyolítása céljából jött Bécsbe. Körülbelül 35 évesnek látszik, magas, karcsú, jó megjelenésű, kitűnően öltözködik és szépen beszél németül.

**A rossz bor is jóvá vedlik;
Ha MATILD vizzel keverik!**

A szép arcőr varázsa

a bőr természetes kezelésében rejlik. A Creme Mouson felülmúlhatatlan gyártási módja folytán behatol a bőr alatti szövetekbe, a bőrt megtisztítja, felüldíti és táplálja. A Creme Mouson csodálatos hatásának titka abban rejlik, hogy a bőr alatti szövetekbe is behatol.

CREME MOUSON

A budapesti ügyészség sürgős átíratban kéri Kun Béla kiadatását

Budapestről jelentik: Az Est beavatott helyről nyert értesülése szerint a fővárosi ügyészség döntött Kun Béla kiadatásának kérdésében.

Az ügyészség álláspontja szerint Kun Béla a kommun idején közönséges bűncselekményeket követett el.

Pénzhamisítás, rablás, gyilkosságra való felbujtás és más hasonló bűncselekmények terhelik.

de a Szántó-per kapcsán is felmerült ellene az a gyanu, hogy Bécsben agitátor iskolát tartott fenn és Magyarország elleni bűncselekményre képzett ki kommunistákat.

Az ügyészség felfogása szerint ez is a közönséges bűncselekmény kritériumait meríti

ki. De egyébként is Kun Bélát most is azért tartóztatják le Bécsben, mert Magyarország jelenlegi rendje és közbiztonsága ellen irányuló kommunista merényletet tervezett és ez Ausztriában is közönséges bűncselekmény kritériumait meríti ki.

Mindezen okoknál fogva

a budapesti királyi ügyészség sürgős átíratban Kun Béla azonnali kiadatását kéri az osztrák igazságügyi hatóságoktól.

Ez az átírat a budapesti királyi ügyészségen ma délután már el is készült és minden valószínűség szerint még a mai nap folyamán megküldik Ausztriába.

Öt angol cirkáló elindult Egyiptom felé

Végleg kiélesedett a helyzet Anglia és Egyiptom között

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Lord Loyd angol főbiztos jegyzéket nyújtott át az egyiptomi kormánynak, amelyben írásbeli kötelezvényt követel arra vonatkozólag, hogy az egyiptomi kormány nem vizsgálja a közbiztonsági rendszabályok módosítását. A jegyzék kijelenti, hogy

amennyiben május másodikáig az angol kormány érdemleges választ nem kap, úgy Anglia kénytelen lesz a helyzetnek megfelelő intézkedéseket foganatosítani.

Chamberlain az alsóházban beszédet tartott ezzel kapcsolatban s kifejtette, hogy ez a jegyzék az utolsó intés lesz Egyiptom számára. Hogy azonban az intésnek nagyobb foganatja legyen,

öt angol cirkáló Máltából már elindult Egyiptom felé,

a földközi tengeri flotta pedig indulásra készen áll.

Tatarescu megkezdte a harcot Gyulafehérvár ellen

A falvak és az utak telve vannak csendőrökkel

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A gyulafehérvári gyűlés ma már a politika egyetlen kérdése. Viszont a gyulafehérvári gyűlés megakadályozása céljából a kormány hatalmas szervezetet állított fel. A szervezet központja Nagyenyeden van, ahol Tatarescu már napok óta tartózkodik. A belügyi államtitkár Nagyenyedből küldte szét szigorú távirati utasításait az erdélyi megyék prefektusainak, amelyekben határozott utasításokat ad arra, hogy személyesen ellenőrizzék a nemzeti parasztpárt propagandáját. Az utasítás különösen felhívja a prefektusok figyelmét arra, hogy a falvakban a propagandisták rendszerint éjszaka dolgoznak. Ezért utasítja a prefektusokat, hogy úgy nappal, mint éjjel, tartsák figyelemmel a községekben a propagandistákat.

Ezenkívül rendeletet adott ki, hogy a propagandistákat éjjel-nappal figyeljék.

A prefektusok már igyekeznek megfelelni Tatarescu rendelkezésének. Kolozsvár közelében már tegnap letartóztatottak egy tanítót, és két falusiembert, egy másik kolozsmegyei faluban két földművest. Fogarásról, Marosvásárhelyről, Balázsfalváról is érkeznek hírek, hogy valóságos terror indult meg a hatóságok és a kormány ágensei részéről a nemzeti-parasztpártiak ellen. A legtöbb esetben ezeket az embereket azzal az indoklással tartóztatják az őröknél, hogy 10–15 évvel ezelőtt valami főbenjáró bűnt követtek el.

A forgalomra nézve a következő intézkedéseket tették, amelyek pénteken, a gyűlés előtt lépnek életbe. Gyulafehérvár felé megszűnik minden autóbusz, automobil, sze-

kér és mindennemű járműközlekedés. Ezenkívül csendőrkordonokat vonnak minden falu körül, s

megakadályozzák a parasztokat a falu elhagyásában,

Mindezekon kívül a falvakat megtöltötték szigorúlag ágenssekkel.

Csak szombaton dönt a kormány a gyulafehérvári gyűlés ügyében

Bukarestből jelentik: Ma délelőtt tíz óra kor minisztertanács volt Brătianu Vintila elnöke alatt. Minden várakozás ellen nem hoztak határozatot a gyulafehérvári gyűlés ügyében. A kérdést azonban tárgyalták, s úgy állapodtak meg, hogy a végleges határozatot a szombat délután megtartandó külön minisztertanácsra hozzák meg.

A gyulafehérvári gyűlés ügyében egyébként tegnap délelőtt Duca és Brătianu Vintila között hosszú tanácskozás volt. A kormány tagjainak legnagyobb része az engedélyezés mellett van, egyedül Duca belügyminiszter elszánt ellenzője az engedélyezésnek.

Kik játszanak az osztrákok ellen? Kiss Gyula magyar szövetségi kapitány lemondása után egy bizottság összeállította az osztrákok ellen játszó magyar válogatott csapatot, mely a következő lesz: Amsel, Sternberg—Fogel III., Pesovnik—Bukovi—Obitz, Ströck—Takács II.—Konrad—Hirzel—Kohut.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók.

A * gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

Kiadóhivatalunk- és könyvosztályunkban

hivatalos órák

május 1-től október 1-ig

reggel 7 órától d. u. 2-ig

Lapkiadás előfizetők részére
d. u. 5-6-ig.

— Fogarashól már elindultak gyalogszerrel a nemzeti parasztpártiak Gyulafehérvárra. A vasárnapi gyulafehérvári nemzeti-parasztpárti nagygyűlés iránt óriási az érdeklődés, s hír szerint a fogarasmegyei nemzeti-parasztpárti lakosság feleségéstől, gyermekestől karaván módjára gyalogszerrel már utnak indultak Gyulafehérvár felé. Illetékesek becslése szerint Fogarashól is hatalmas tömeg megy Gyulafehérvárra. — kérdéses azonban, hogy a kormány előkészületei miatt bejutnak-e a városba?

— Ujabb nagy rekvirálási botrány Marosvásárhelyen. Tudósítónk telefonálja: A város lakosságát újra egy nagy rekvirálási igazságtalanság tartja izgalomban. Nemes Zsigmond ácsmester Kálvária-utcai lakásába a rendőrség asszisztálása mellett beköltözött Dumitrescu kapitány. Az eset annál súlyosabb, mert a kapitány rekvirálási bon nélkül, önkényesen, erőszakosan költözködött be, a házigazdát kirugta, fegyveres őrt állított a kapu elé, és nem engedte be a házigazdát saját portájára. Nemes a hatóságokhoz fordult, azonban eddig még nem orvosolták az igazságtalanságot.

— Halálozás. Brassó társadalmát újabb fájdalmas veszteség érte. Április 30-án, hosszabb szenvedés után meghalt dr. Grünfeld Mór nyugalombíró, a brassói kir. törvényszéknek husz éven át volt bírja és nyugalombavonulása előtt a sepsiszentgyörgyi járásbíró volt. Dr. Grünfeld Mór 35 évet töltött el a bíróságnál, és kiváló munkája a legteljesebb megbecsülésben, tiszteltetésben és elismerésben részesült. Hivatását rendkívüli kötelességérzettel, szakértelemmel és emelkedett bírói szellemmel töltötte be. Kitűnően beszélve a lakosság mind a három nyelvét, nyelvi tudását is arra használta fel, hogy a másnyelvű jogkereső közönség helyzetét a bíróságon megkönnyítse. De nemcsak mint jogász és bíró, jelentett maradandó értéket dr. Grünfeld Mór, hanem mint ember s mint közéleti férfiú is. Nemes felfogás, szeretetreméltóság, művelt szellem, mély ember szeretet jellemezték. Buzgón vett részt a társadalmi mozgalmakban is, de legnagyobb szeretettel a turisztikát művelte. Senki nem volt buzgóbb, lelkesebb, kitartóbb hegymászó, mint Grünfeld Mór, aki az Erdélyi Kárpátesület ügyeit is teljes odaadással szolgálta. Április 30-án 68 éves korában hunyt el dr. Grünfeld Mór, akinek emlékét nemzeti ségi különbség nélkül tisztelő rokonszenvvel fogja megőrizni a brassói társadalom.

— Elutaztak az olasz vendégek Budapestről. Budapestről jelentik: Az olasz vendégek elutaztak Budapestről. A déli vasútnál melegen üdvözölték a távozó olaszokat.

Május elsején rettenetes erejű vihar vonult el Kolozsvár fölött

A szélvihar eltépte a telefonhuzalakat, az ablakokat pedig tyuktojás nagyságú jégdarabok zúzták be — Harmincan súlyosan megsebesültek a kirándulók közül

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Május elsején, kedden délután két óra hosszáig tartó borzalmas erejű vihar látogatta meg Kolozsvárt. A vihar, amely a város területén is milliós károkat okozott, olyan rettenetes erővel dühöngött, hogy hasonló istenitéletes időre nem emlékeznek a kolozsváriak.

A vihar keletről-nyugatra haladt el a város fölött. Váratlanul, ugyszólván észrevétlenül tört ki délután öt órakor. Szilaj szélvihar érkezett először, majd tyuktojás nagyságú jégdarabok kezdtek zuhogni. Körülbelül 15 percig, amíg a jégeső tartott, pergőtűszerű zaj riasztotta a védelmet kétségbeesetten kereső lakosságot.

Ezalatt a 13 perc alatt a város 350 telefonhuzatát széjjel tépte a vihar.

A kelet felé néző ablakokat kivétel nélkül mind porrá zúzta a jégzuhatag. Egyedül a postaépület kárárt többre becsülik 700 ezer lejnél.

— Május elseje. A beérkezett jelentések szerint a munkások ünnepnapja, a május elseje az egész ország területén csendben telt el. A legtöbb helyen a hatóság nem engedélyezett ugyan semmiféle felvonulást, és gyűlékezést, de azokban a városokban is, ahol ezt nem tiltották el a munkásoknak, ott is rendben és simán folyt le a május elseje.

— Minden állampolgárnak joga van a rádióhoz. Temesvárról jelentik: Érdekes ítéletet hozott a királyi tábla mellett működő közigazgatási bíróság. Grosz Gyula ugyanis rádióengedélyt kért a postavezérgazgatóságtól, amely a kérést minden megokolás nélkül elutasította. Grosz a bírósághoz fordult az ügygel, amely ítéletében kötelezte a postavezérgazgatóságot, hogy Grosznak adja meg a rádióengedélyt, amelyhez minden román állampolgárnak joga van.

— Halálozás. Ezennel értesítjük összes rokonainkat és ismerőseinket, hogy Bözsike kislányunk temetése folyó hó 3-án d. u. 3 órakor lesz a Sztitász-utca 4 szám alatti gyászszobából, a román káth. temetőbe.

— Súlyos autószerencsétlenség érte gróf Wass Albertné. Kolozsvárról jelentik: Tegnap délután végzetes kimenetelű autószerencsétlenség történt a Szamosújvár közelében fekvő Katona és Szentgotthárd közötti országúton. Gróf Wass Jenőné rokonai látogatására igyekezett Katonára. Az országút egyik fordulójánál ismeretlen okból féktörés következett be, mire az autó befordult az árokba és teljesen összetört. Wass grófné az összetört karosszéria alá került és életveszélyes sérüléseket szenvedett. A sofőr mellébe mélyen befuródott a kormánykerék rudja. A grófnét és a már élethalál között lebegő sofőrt a szamosújvári kórházba szállították.

— A kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők csoportja ma, szerdán este 9 órakor a Kórház-utca 54 szám alatt ülést tart, s kéri a fontos napirendre való tekintettel a kartársak minél nagyobb számban való megjelenését.

— Josephine Baker vizsgálja. Budapestről jelentik: Josephine Baker, aki Budapestre érkezett vendégszereplésre, először egy bizottság előtt táncolt, amelyet azért alakítottak, hogy vizsgálja felül a fekete táncosnő számaát, hogy azok valóban erkölcsesséteők-e, elragadtatva engedélyezte a fellépést. Josephine Baker vizsgálja tehát fényesen sikerült.

— Az erzsébetvárosi műkedvelők hangversenye. Az erzsébetvárosi műkedvelők hangversenyt rendeztek, amely kitűnően sikerült. Sebestyén Vilmos erzsébetvárosi zeneszerző zeneműveit képezték a műsor számait. A közönség szünni nem akaró tapssal ünnepelte a szerzőt, és a szereplőket, akik valóban nagyszerű teljesítményt végeztek.

A város polgársága, különösen a munkásság május elsejét ünnepelte a Hója erdőben, ahol megrendítő jelenetek játszódtak le. A vihar olyan hirtelen jött, hogy a családok össze se verődhettek.

Kétségbeesett anyák keresték sikkotva elvesztett gyermekeiket, akik közül már az első pillanatban igen sokat levertek a súlyos jégdarabok.

A jégesőt két óra hosszat tartó zápor követte. Este rémhírek terjedtek el a városban, hogy a kiránduló helyeken számos haláleset történt. Ezek a hírek nem bizonyultak valószínűnek, a mentőállomás jelentése szerint azonban mintegy

harmincan, különösen gyermekek súlyos sérüléseket szenvedtek.

Az anyagi kár a vetésekben és a gyümölcsfákban szinte felbecsülhetetlen.

Zárt ülés volt a brassói megyetanács ülésén

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A megye tanácsa szombaton délután tartotta meg folytatólagos ülését Jon Bancila elnöke alatt. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után egy kis vita folyt az elnöki kérdésessé tett állása ügyében, majd a napirend során Moroianu, az állandó bizottság elnöke, felolvassa azt a beadványt, amely Juncu megyetanácsir tag adott be Boita Spiridon ellen. Vita következik. Capatina Aureliano hangoztatja, hogy a beadványnak a tanács elé való terjesztése törvénytelen, mert a beadványt becsempésztek a napirendbe, anélkül, hogy az állandó bizottság látna volna. Suciú Áron dr. hangoztatja, hogy személyes ügyeket ne tárgyaljon a tanács, a megye tanácsnak más dolga van, mint személyes ügyeket tárgyalni. Juncu hangoztatja, hogy Boita a múlt ülésen támadást intézett az elnök ellen. A támadás ellen védekezni kell.

A megyetanács zárt ülést határoz. A gróf Wass Albertné ügyéről nem számolhatunk be, kiszivárgott hírek szerint azonban Juncu erőtámadást intézett a zárt ülésen Boita ellen, az ügyet átadják elbírálás végett egy bizottságnak.

— Felhívás. Felhívom az Erdélyi és Magyar Királyságok melléki Református Egyházkerületén lakó összes nem állami jellegű köznevelési iskolai tanárokat és tanítókat, hogy amennyiben az Országos Magyar Tanári vagy Tanítónyugdíjintézettel szemben nyugdíjigény jogosultságot szereztek, küldjenek be hozzám szabályszerűen kiállított jelentkezési ívet a következő kérdésekre. 1. A tanár vagy tanító neve. 2. Születési év, hó és nap. 3. Jelenleg tartózkodási helye. 4. Családi állapota. 5. Kiskorú gyermekek száma. 6. Nyugdíjigény jogosultságának kezdő időpontja év; hó és nap. 7. A nyugdíjintézetbe való főlvetelről szóló rendelet kelte és száma. 8. Van-e az igény jogosultságot kedvezőtlenül érintő, vagy az igénytelené tevő szolgálati megszakítás. 9. Mi volt az a legnagyobb fizetése, amelyet a tanár után a fenntartói és egyéni járulékok igazolhatólag befizettek. 10. Mely időpontban fizetettek ezen járulékok legutoljára. 11. Miért nem fizettek az előző pontban jelölt időpontban. 12. Tagja-e jelenleg valamely nyugdíjintézetnek. 13. Tett-e kísérletet nyugdíjának folyósítására. 14. Ha igen, milyen eredménnyel. 15. Ha nem tett, miért nem. 16. Megjegyzés. Mindezen kérdésekre pontos feleleteket szíveskedjenek beírni. Ez az adatgyűjtésem egyelőre pusztán információs jellegű és kiinduló mozzanata akar lenni egy törvényes rendeztetésének. Nagyvárad, 1928. Nagy Vilmos s. k. ref. egyházkerületi ügyi előadó, tanácsos.

(*) Astra (Apollo) Mozgó. Szerdán, este 8 órára, pénteken és szombaton „Szerelemkedés” (Liebelei) Schnitzler Arthur világi regénye után készült filmremek fut. A filmrebben: Evelin Holt, Henry Stuart, Victor Gibson, Jean Angello. A következő nagy filmbemutató: „Egy szerelem éjszaka” Bányai ma, Ronald Colmannel.

Újabb földrengés pusztított Görögországban

Athénből jelentik: A legújabb két napon újabb földrengések voltak Korinthusban, amelyek az eddigieknél is nagyobb pusztítást okoztak. Azok a községek is rombadőltek, melyeket az eddigi földrengések megráztak.

Az elzászi autonomisták pere

KOLMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megkezdődött az elzászi autonomisták pere, akik Franciaországtól, a volt német tartományok teljes autonómiáját követelték, s az ügyért sajtóban és gyűléseken egyaránt olyan izgatást végeztek, hogy a francia állam-ügyesség lázítás miatt indított eljárást ellenük. A lakosság olyan mértékben érdeklődik az esemény iránt, hogy a per tárgya alatt az utcákon fegyveres készültség ügyel a rendre.

A bíróság megtiltotta a vádlottaknak, hogy védőikkel a védelem dolgában érintkezzenek, mire a védők tiltakoztak és semmisségi panaszt jelentettek be. A bíróság a semmisségi panaszt elvetette.

A tárgyalás folyik.

— Gyászistentisztelet Bodiczky Pál lelkes emlékére. Bodiczky Pál bácsfalusi unitárius lelkész halálának évfordulóján gyászistentiszteletet tartott Bácsfaluban Nikodemusz Károly brassói főesperes. A gyászistentisztelet után a lelkész sírjához vonultak a hívek ahol Kessler Ede a jelenlegi bácsfalusi lelkész mondott imát. Az elhunyt lelkész mindenki szerette, mert áldozatkészségével nemes szívével mindig a szegények és elhagyottak mellett állott.

— A Brassói Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése. A kettő heti határozatképtelenség után tegnap, vasárnap, a brassói kereskedelmi és iparkamara a főtéri tanácsház nagytermében a tagok létszámára való tekintet nélkül megtartotta az évi közgyűlését. A hétezeröttszáz tagot számláló kamara közgyűlésén összesen harminc ember jelent meg. Tíz órakor nyitotta meg a közgyűlést Schreiber Vilmos gyáros, kamarai elnök. Az évi jelentés és az elszámolásokról felolvasása után Gologan, a kamara titkára beszámolt a Kamara most épülő székházának eddigi építési munkálatairól. Azután a megüresedett négy tanácstag megválasztására került a sor, amelynek során heves vita zajlott le, amelyet a kisiparosok kezdeményeztek, akik követelték, hogy a kisipar is kapjon képviselőt a tanácsban. Kisiparos azonban egy sem jutott be, s a választás után kérték a választás megsemmisítését és új választás kiírását, amire Schreiber elnök kijelentette, hogy a megsemmisítés törvényellenes lenne, mert a választás szabályszerű volt. Mariescu a Földhivatal kiküldöttje ezután köszönetet mondott Gologan, Binder és Tandler kamarai titkároknak eredményes munkájukért. A közgyűlés egy órakor ért véget.

— Egy 103 éves asszony elnökölt a hoszszéletűek gyűlésén. Madridból jelentik: Érdekes ünnepélyt tartottak tegnap a spanyol fővárosban. Madrid éghajlatát ünnepelték, amely csodálatos megóvó hatással van a szervezetre. A gyűlésen egy 103 éves asszony elnökölt; a jelenlévők jórésze szintén igen magaskorú volt, és valamennyien jóformán elmultak már nyolcvanévesek. A gyűlés egyik szónoka hivatalos statisztikai adatok alapján kimutatta, hogy Madridban a nyolcvanévesek száma körülbelül negyven év óta állandóan nő. Jelenleg több mint 3500 ember él Madridban, aki már betöltötte nyolcvanadik évét. Valamennyien kitűnő egészséggel örvendenek. Madrazo egyetemi tanár tudományos alapon tárgyalta a kérdést és kimutatta, hogy egészségügyi szempontból alig van a föld egész kerekénél Madrid klímájához fogható éghajlat.

Cserép és téglák

földgázzal égetve, minden versenyen felül álló minőségben, bármely mennyiségben kapható

Agyag és Vegyipari R. T. Diciosânmărtin

Képviselő Brassóban:

SONNENFELD I., Cérna u. 1.

— A Véndiákok estélye. A brassói magyar kereskedelmi és iparkamara leányiskola volt tanulóinak vendiák estélye vasárnap a Vigadóban a legszebb parkolási és anyagi siker jegyében folyt le. Nagy közönség a társadalom minden rétegéből, s magas színvonalon álló érdekes programmal, melyet gondos, átvett rendezésben a szereplő és ifjak és lányok minden dícséretre méltó ügyességgel és buzgósággal töltöttek ki. Különösen kiemelni való az örökzöld Csongor és Tünde tündérműsor, melynek pompás megajátása Seresztar Ilona (Tünde), Szilágyi Erzsébet Csongor, Volloncs Erzsébet, Blensy Melinda, Gruber I., Kádár E., Vogel L., Andrasovszky I., Apáthy I., Boldizsar G., Demeter I., Forró F., Kiss I., Kolecza S., Kovács E., Krizsbai M., Táschek M., Péter I., Csorja I., Gábor L., Kónya R., Fazakas E., Szabó I., Schenk E. értelmes játékaival és hatásos táncával nagy tetszést szerzett. A szingardag tündérműsorét Farcádi Sándor úr megmagasoltan szép, stilszerű prólógót, melyet Fudgyas Vilma bájos közvetlenséggel adott elő, s Balta Ilona tanárnő úr művészi, hangulatos zenét. A másik majos, hatásos produkció a palotás volt, melyet Aronsohn E., Bernát E., Fekete M., Gábor L., Kovács L., Süllösd E., Scholtz I., Rechlovits E., Altnöder B., Bajkó L., Baloga I., Kábelbó Z., Pap I., Paizs L., Szabó I., Vermesi R. lejtették sok kellemmel, magyar indulattal. A táncok nagy sikerének oroszánrésze Havady Mártonné illeti, aki azokat nagy odaadással és izléssel tanította be és rendezte. A műsort Szöllösy Zs. ötletes kis bohózata, Az orr egészítette ki, melyben Szabó Piroška, Székely Klára, Paikó Judit, Vermesi Rezső és Kábelbó Zoltán játszottak meg ügyesen. A programot, melynek anyaga és rendezése kifogástalan volt, reggelig tartó tánc követte.

— Meghívó. A Brassói Székely Társaság f. évi május hó 5-én, szombaton este 8 órakor tartja meg rendes évi közgyűlését, a Hirsch-pince (Ezelőtt Eszterházy pince) külön termében. A társaság tagjait erre tisztelettel meghívom. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. A főtitkár évi jelentése a Társaság elmúlt évi munkájáról. 4. Az 1927. évi zárószám és 1928. évi költségelőirányzat tárgyalása. 5. A gazda és könyvtáros jelentése. 6. Ellenőrző bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 7. Indítvány a Tanoncotthon alap gyarapítására. 8. A közgyűlés előtt 24 órával az elnök kezéhez beérkezett indítványok tárgyalása. (Alapszabály 15. paragrafus.) Határozatképtelenség esetében az alapszabályok 16-ik paragrafusa értelmében egy órai várakozási idő leteltével a közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes. Szele Béla dr. elnök.

— Megkezdődnek a sétatéri zenék. A brassói városi zenekar kedvező idő esetén minden hétfő és csütörtök délután fél 5-6 óra között az alsósétatérén fog játszani.

— A nagykövetség menedékháza. Május 19-én lesz a Brassói Turistagyűlés évi tanácskozó tanácsélye a Vigadóban. Személyes találkozás, mely azonban programjával és hangulatával a farsangi esték legjobbjaira fog emlékezni. Egyszerűség, közvetlenség, vidámság lesz az alaptónusa, míg célja a legkönyörlebb: hamisítványok felállítását a háborúban legett turistaházat. A program gazdag lesz, érdekes, változatos: tréfás konferansz, ének, hegedű-szó, táncok, bohózat, kvartett, vetített képek a nagykövetségről, stb., rövid, de frappáns számok, melyek mindegyike magában is érték. A rendezőség különben más attrakciókkal is szolgál a közönség szórakoztatására. A részletes műsor közelbb. A turistagyűlést választmányának, május 2-án, szerdán este 8 órakor a Korona vendéglő külön helyiségében a menedékház és az estély ügyében tartandó ülése alkalmából a választmány tagjainak asszonyait és az ügy más barátait is meghívja és szívesen látja az elnökség.

— Hare az alkohol ellen. A brassói kulturális, társadalmi és sportegyesületek ez uton is meghívják a közönséget a dr. Suciu Sibianu orvos által május 3-án, csütörtökön délután a Saguna gimnáziumban tartandó előadásra. Az előadás címe: A kulturális, társadalmi és sportegyesületek közreműködése az alkohol elleni harcban. Előadás után a kérdés megvitatása. Beléptidij nincs.

*) Orvosi hírek. Dr. Fritz Hubbes orvos, fül, orr, gége és bőrbetegségek részére, Brassóból Szentgyörgyre költözött, ahol május 6-tól Str. Cuza Voda 32 szám alatt rendel.

Rádió kereskedők figyelmébe!!

Keresünk minden megyében fizetőképessé képviselőket, elsőrendű angol slágercikk eladásához. Ajánlatok „Br. Compány” jellegére Rudolf Mosse Oradea címre küldendők.

Ma dönt a bírálóbizottság a kirakatverseny díjai fölött

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A brassói kereskedelmi és iparkamara rendezésében most folyó kirakatverseny — amely még május hetedikéig tart — élénk érdeklődést keltett ugy Brassó kereskedelmi életében, mint a város lakossága körében. Érdekes körülmény, hogy azok a kereskedők, akik nem jelentkeztek a kirakatversenyre, igyekeztek a kirakatrendezésben túlszárnyalni versenyző kereskedőtársaikat, s ma valószínűleg gyönyörködötték látványt nyújtának az egyes kirakatok, különösen este, ragyogó világításban.

A bírálóbizottság határozata szerint a tagok véleményének ma reggel kilenc óráig kellett beérkeznie, a kamara a beérkezett anyagot ma estig feldolgozza és este hat órakor tartandó ülésen fog dönteni a bíráló bizottság arról, hogy a kitűzött díjakat melyik kirakatok kapják meg.

A bírálóbizottság elnöke Tiberiu Breiceanu, bankigazgató, kereskedelmi és iparkamara tanácsagja, a többi tagok pedig a következők: Vasile Bediteanu, a román kereskedő grémium, Ziske Viktor dr., a városi tanács képviselőjében, Treiber Gusztáv műépítész, Gött Fritz, a kereskedelmi kamara képviselőjében, Weber Róbert, a szász kereskedelmi grémium, Joó Győző a magyar kereskedő-grémium, Warga Eduard, ifjú kereskedelmi alkalmasságok egyesülete nevében. A sajtó képviselői közül tagjai a bíráló bizottságnak: Braniste Viktor (Gazeta Transilvaniei), Hönig Alfréd (Kronstaedter Zeitung), Kárpáti Gyula (Brassói Lapok), Tisescu Alexandru (Carpatii), Römer Ernst (Siebenbürgische Handelszeitung), Zillich dr. (Klingor). Tagja még a bizottságnak Schahl V. díszítőfestő.

Nyilatkozat

T. Szerkesztőség!

Folyó hó 28-iki számukban megjelent közleményükkel kapcsolatban kérem a sajtótörvény vonatkozó paragrafusai alapján a következő helyreigazító közlemény közzétételét:

1. Nem igaz az, hogy elmozdítottak állásomból, mert az eljárás végső során a belügyminisztérium 1927. március 27-én kelt 3706. számú rendeletével megállapította teljes tartanságomat s ennek alapján visszahelyeztettem a szolgálatba. Szolgálati helyem megváltoztatása saját akaratomra, személyi indokokból történt.

2. Nem felel meg a valóságnak, hogy multam kalandos, ellenben igaz az, hogy életem becsületes munkával telt el.

3. Nem igaz az, hogy bukaresti halátszati főfelügyelői állásomból nem kifogástalan működésem miatt mozdítottak el, ellenben igaz az, hogy a halátszati főfelügyelői seget megszüntették, illetve annak hatáskörét egy magántársaság vette át.

4. A fentiekből nyilvánvaló, hogy a köztemény állításaim ellenére semmiképpen vizsgálást nem követtem el, amint a részletes vizsgálat teljesen tisztázott is a rosszakaratú, hamis vádak alól.

Megjegyzem még, hogy az informátor ellen megfelletem a kellő lépéseket.

Kész tisztelettel:

Joan Sechely.

(*) A Valobrom gyógyítja az álmatlanságot, ideges izgatottságot és neurasténiát, fellépő hatása, minden kellemetlen mellékhatás nélkül, már az első dózisok után mutatkozik. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ha nem, kérje dr. Al. Iteanu gyógyszertárától, Bukarest, Calea Victoriei 82.

* Orvosi hírek. Dr. S. Antal fül-, gége-, orrspecialista és plastikus a berlini I. sz. egyetemi klinika volt assistense rendel Bukarestben Str. Aoplodor 43, 3-7 d. u. Tel. 364/59.

Dr. Antal-Falut orvosnő nő- és gyermek specialista, rendel ugyanott 2-4-ig d. u.

Amerikai találmány!

Az olcsó írógép mindenki számára most már Romániában is kapható!!!

Keresünk

tőkeerős képviselőket minden megyében, megfelelő vevőkörrel. Ajánlatok: „Br. Comp...” jelígre Rudolf Mosse, Oradea címre küldendők.

6108

IRODALOM, MŰVÉSZET**A bécsi Burgszínház vendégjátéka**

Molnár Játék a kastélyban című darabjával kezdte meg hétfőn pár estére tervezett vendégjátékát a híres színház kitűnő tagjaiból alakult társulat. A Burgtheater hírnevéhez méltó, pompás összjáték által jellemzett, olajozott simasággal gördülő előadás volt. Albert Heine, az egyik librettista szerepét — molnárférfies maszkban — elragadó szeretetreméltósággal, legfinomabb vigjátékstílusban játszotta. Herman Romberg Almádyja nagyszerű. Minden mozdulata, minden hangja, egy Gulbranson karikatura módjára megszerkesztett arca: a hősszerelmesi gögös bárgyuságnak ellenállhatatlanul komikus tükörképe. Wilhelm Schmidt lakája tökéletes volt a kitűnő színművész többlet adott ennek az alaknak, mint az író. Maria Mayen súlyosabb akcentusokat ad a színésznő szerepének némi helyt, mint amennyit Molnár szappanbuborékja elbírt: egyébként természetesen disztíngvált Burgtheater nívóju játékot produkált.

Vasárnap „Az üzlet üzlet” Octave Mirbeau darabja ment. Pompás fickó ez a Mirbeau. A bourgeois ellen irányuló bulldog-düh, mely regényeiben oly pompásan tájékozik ebben a darabjában is, és még ma is, időtől fogva. Persze Mirbeaunak nemcsak a színháztudománya van a mellényzsebében, a mint ezt pl. Molnárról mondani szokás, hanem az író egy vérbeli szatirikus vitriolos irodalmi temperamentumával is rendelkezik... Albert Heine Lechat-ja grandiózus volt. Ez a rettenetes kufár a mester-színész alakításában szimbolikus nagyságúvá nőtt. A Disznófejű Nagyurat láttuk magunk előtt háthorizontató véres realitásában! Bámulatos Heine átváltozó képessége — mely még az organumára is kiterjed. De ez a kvalitása, tüneményes beszédművészete, arcjátékának ezerszínű skálája, — mindez nem méltánylandó külön-külön, — mert egy organikus, egységes nagy emberalakításáá olvadnak össze Heine lenyűgöző játékában. — A kimagasló művész mellett Hanne Roettgen őszintén izzó Germaine-je és Else Godeck meleg, finom Lechatnéja tűntek ki.

H. H

A Burgtheater vendégjátéka. A nagy sikert aratott két megnyitó előadás után, előadják ma Schnitzler Arthur „Liebele” című háromfelvonásos vendégjátékát, amely egészen bécsi atmoszférából született meg. Ezután játszik Schnitzler egyfelvonásos groteszkjét, a „Literatur”-t. — Mindkét darabban fellép Heine Albert. Holnap színpadra kerül — bérleten kívül — „Egy lehetetlen ember” című angol vigjáték Harwoodtól, amely a Burgtheater főrepertoárjához tartozik. Klingsor hangversenyiroda.

— A Nyugat május 1-i száma közleményei sorát Gellért Oszkárnak „A Sikerhez” c. két költeményével nyitja meg. A szám két új, remek fejezetet ad Szergejev — Censzkij „Színváltozás” c. regényéből, amely Maxim Gorkij szerint „az utolsó 25 év orosz irodalmának legkimagaslóbb eseménye.” Füst Milán „Catullus” c. drámájának második felvonása, Laczkó Géza és Tersánszky J. Jenő novellái, Szécs Ernő és Marconay Tibor versei teszik még a szám szépirodalmi tartalmát. Különös érdeklődésre tarthat számot Ignótusnak Dante Gabriel Rossetti centennáriuma iránt tanulmánya, továbbá a nagy angol költő egyik leghíresebb költeményének a „Jenny”-nek művészi fordítása Gáspár Endre tollából. Rabinovszky Márius „Akadémia, szabadiskola és műhely” címen írt esszét, irodalmi és színházi eseményekről pedig Czákó Elemér, Schöpflin Aladar, Aszlányi Károly, József Attila és M. Pogány Béla írtak. A szám ára 60 lej. Negyedévi előfizetési díj 300 lej. Főbizománys: Pallas, Cluj, Strada I. Ratiu a.

SPORT**Bukarest—Brassó válogatott**

4:3 (2:2)

Zuhogó esőben, teljesen felázott pályán találkozott a két város válogatott csapata, a mely a szerencsésebb fővárosiak győzelmével végződött. Az új Makkabi pálya valószínűsítő sártengerré változott a zápor alatt, s mely lehetetlenné tett minden passzjátékot.

A játékot a fővárosiak kezdték. Hamar kapu elé kerültek, de az első lövés kapu mellett süvített el. Nemsokára a brassóiak kerültek frontba. Gellert szöktetik és gólt lő, azonban a bíró offszajd címen nem adja meg. Pár perc múlva korner a brassóiak ellen, a melyből kavargódás támad, a kapu előtt és sikerül is a labdát gólba kaparni. 1:0. Nemsokára Török szép lövéssel egyenlít (1:1), majd a rendkívül gyors Cristescu éles lapos lövéssel, mely a vetődő Löblt alatt surran, ismét megszerzi a vezetést. (2:1). A félidő vége felé Hechtnek ismét sikerül az egyenlítés. (2:2).

A második félidőben elállott az eső, de a pálya annyira felázott, hogy a cipőkre ragadt sártömegek miatt a játékosok alig tudnak mozogni. A brassóiak kombinatív játékkal kísérleteznek, de kevés sikerrel. A bíró minden veszélyesnek induló támadást lefúj. Egy szabadrúgásból Lingner hátról szép, magas lövéssel szerzi meg ismét a bukarestieknek a vezetést. A brassóiak heves támadá-

sokat vezetnek a fővárosiak ellen. Teljesen leszorítják és állandó ostrom alatt tartják a kaput, azonban a lövések az elcsuszások miatt célt tévesztenek. Abrudán szép lövéssel mégis megszerzi az egyenlítést. A bukarestiek ismét hevesen küzdenek. Gyors lefutások tartják a mérkőzés képét, a bukarestiek egyéni akciókkal próbálkoznak, melyek gólt nem eredményeznek ugyan, de Löblt lerugják, úgy, hogy helyébe Várhegyi áll be. Pár perc múlva Cristescu szélső beadása Kravatzky lábáról védhetetlenül gólba pattan. (4:3). A mérkőzés végén a brassóiak ismét sokat támadnak. Török, Geller egymásután kapufát lörek, közben Várhegyinek is alkalma nyílik tudását bemutatni.

A mérkőzést a szerencsésebb csapat nyerte meg. A brassóiak jobbak voltak. Fejlettebb futballt játszottak, szépen kombináltak, a bukarestiek a gyors, egyéni játékra fektették a fősúlyt.

A bíró a kolozsvári Dürer volt, aki minden kritikán alóli bíraskodásával sok szép akciót hiúsított meg. Az első félidőben egy helyből ítélkezett, minden brassói lefutást offszajd címen állított meg. A rendező kerülnek nagyobb körültekintéssel kellett volna eljárnia a fontos városközi mérkőzés bírójának megválasztásában.

Brassói mérkőzések

BMTE komb.—SMTE komb. 3:1 (1:1). A sepsiszentgyörgyi munkáscsapat sok tartalékkal és egy pár brassói játékosal állott pályára. A brassói munkások szintén egy kombinált állítottak ki ellenük, mely könnyen győzött a kevés rutinnal játszó vendég együttes ellen. Csapatuk legjobb embere Kocsis kapus volt, a brassóiak közül Bakó, Russu és Nagy II. tűntek ki. A vezetést az SMTE szerezte meg Novokovszky góljával, melyet Nagy II. ideális saroklövessel egyenlített. A második félidőben a brassóiak erősebb fölénybe kerülnek, és Dressnandt, meg Russu góljaival győznek. Bíró Répássy volt.

Olympia—Brasovia 2:2 (1:0). Barátságos mérkőzés, melyre mindkét csapat sok tartalékkal állott ki. Nem volt komoly erőpróba, azonban így is lehetett látni egy pár szép akciót. A mérkőzésen az Olympia volt a többet támadó fél, a játék is legnagyobb mértékben a Brasovia térfelén folyt és az Olympia jobb eredményt érdemelt volna. A Brasovia lefutásokkal kísérletezett, s ezekből származtak az egyenlítő gólok.

Az első félidő egyetlen gólját Honigberger beadásából Henisch fejéből éri el. Több gólt az állandó támadások ellenére sem tudtak elérni, s ez jórészt az ifjúsági Barti kapus kitűnő védésének tudható be.

A második félidőben a 10 emberrel játszó Brasovia is gyakran megy át támadásba. A második negyedórán Takó a felpályától a védelem akadályozása ellenére is egyedül kapu elé viszi a labdát és védhetetlen góllal egyenlít. Erős Olympia támadások következnek melyek eredményeképp Honigberger újra

megszerzi a vezetést. A Brasoviát szorítják, de közben sikerül egy-egy lefutás. Egy akció végén Salánky messziről erős lövést küld az Olympia kapura, melyet a kapus becjt, s ezzel megszerzi a Brasovia részére az egyenlítést. A játék irrealitását fokozta a második félidőben beállott negyedórás zápor is. Gross bíró jó volt.

A Hungária eldöntetlenül játszott a Spártával

Huszezer főnyi nézősereg előtt Prágában folyt le a Sparta—Hungaria kupamérkőzés, a mely eldöntetlen eredménnyel végződött. Az első félidő egyetlen gólját a negyedik percben Sima lőtte, s ezzel megszerezte a Spártának a vezetést. Félidő 1:0. A második félidő 20-ik percében Opatá egyenlített, majd öt percre rá Konrád vezetéshez juttatja a magyar csapatot. A mérkőzés befejezése előtt három perccel Perner egyenlített, s ezzel beállította a végeredményt. A Hungária jobb volt ellenfelénél. Egy tizenegyest mellé rugtak. Végeredmény: 2:2.

Egyéb külföldi eredmények: Slavia—Admira 3:2 (1:2). Teplitzer FC—Sabaria 4:1 (0:1). Vasas—Bratislava 3:1 (2:0).

Futball Tenisz Atléta

felszerelések

Gellernél, Brassó

KOLOSTOR-UTCA.

2301

NAPFÜRDŐ**Bukarestben, mesterséges napkurák**

Str. Mircea Vodă 44. Telefon 349/81.

A PÁRISI INSTITUT de ACTIONOLOGIE-hez hasonló intézet.

Külön termék egyes és tömeg kezelés részére, ultraviolet és intravörös sugarakkal, felnőttek és gyermekek számára.

Kitűnő eredmények vérszegénység, skrofulózis, rachitis esetén gyengékedők, lábadozók, fejlődésükben visszamaradt gyermekek, asztmatikusok, vitus táncban, idült ekcémában, idegességben szenvedők, reumatikusok és reumára hajlamosok részére, köszvényesek, hysterikusok, zsábadban és idegfájdalmakban szenvedők, elhízottak, fistulák, hajhullásban, lupus-ban, stb., szenvedők részére.

Gyorsabb és intenzívebb eredmények, mint magán a tengerparton, vagy a hegyekben.

Olcsó tarifa, s így kevésbé vagyonságos személyek által is használható. Működik naponta Dr. VGREC személyes vezetése alatt, d. e. 9—1-ig és d. u. 4—7-ig. Házi kurák. Gyermekek homokban játszanak, mint a tengerparton.

2913

KÖZGAZDASÁG

Nem a pénz, hanem a kenyér!

Hány kilogramm kenyérre valót keres a munkás? — A szegénység is előnye néha — Hogy foszlik szét a sok pénz a brüsszeli munkás kezében — Új rangsor, de újra csak Amerika vezet

(MM) A pénz csak a nyelve a gazdasági életnek. Csak arra való, hogy megértsük egy másikat, hogy közös kifejezéseink legyenek arra a munkára, amelyet az egész társadalom egységesen végez ugyan, de amelynek anyagi neme van, ahány neme a különböző munkásoknak van. Amíg csak annyi adatunk van, hogy mennyi pénzt keres a munkás, alapján véve semmit sem tudunk róla, vagy legalább semmi olyat, ami biztos is volna.

Ezért kell átszámítani kenyérre azokat a fizetéseket, amelyeket a tegnapi cikkben ismertettünk. Kenyérben aztán egészen új eredmények és új rangsor jön ki az egyes országok és az egyes világrészek között. Különös sorrend, amely még mindig ugyan nem teljesen jellemző a munkásság helyzetére, de mindenesetre sokkalta többet mond, mint a tiszta pénzzatok.

A kenyér drágasága tekintetében a tíz állam, amelynek adatait összehasonlítottuk, így helyezkedik el. Legolcsóbb a barna kenyér, — mindenütt a barnát számítottuk, — Romániában. (Közbevetve: tudjuk jól, hogy semmi okunk sincs emiatt öröme. Gazdasági tekintetben a kezdetlegesség jele ez és nem a haladottság.) Január elején, amikor a többi adataink is szólanak, Romániában tíz lej volt a barna kenyér kilogrammja. Utána Hollandia következik, ahol a kenyér ára ugyanabban az időpontban 11.60 baninak felelt meg. (S ez már nem a szegénység olcsósága, hanem az, amelyet egy nép kitarító munkája és az okos gazdasági kormányzás közösen teremt meg. Nem romániai olcsóság, hanem kulturális olcsóság, a termelés, a munka, a virágzás olcsósága. De Hollandiában nem is élnak veremeket azoknak a lába alá, akik dolgozni akarnak. Nem kötik meg a munkásokat, mikor dologra lendülnének. Nem vágják el a köteleket, amelyek a társadalom egyes tagjait egymáshoz és az országot más országhoz fűzik. Hollandiában érdemes tervezni, mert a tervek valóra is válnak, és érdemes vetni, mert aratni is fog, aki vetett és nem szedik el az áldást adóban és baksiban és panamában, mint... sok más országban szokás.)

Bécs következik ezután, ahol a kenyér 15 lej 90 bani értéket képvisel kilogrammonként. (Bécs pedig szegény város ma. Kétes a gazdasági jövője, mert kérdés, hogy jelene, kibírja-e a holnapot. De azért a kenyér árát nem engedik fel a magasba, s engedik, hogy a külföldi verseny szabadon érvényesülhessen. De az osztrák gazdasági élet iránya is inkább a mezőgazdaság felé halad, amióta a nagy cseh iparos vidékek nem táplálják többé az osztrák tartományokat.) Varsóban, Lengyelország fővárosában meglepően drága a kenyér: 17.50 bani, amire meg azt lehet mondani, hogy a szegénység drágasága. Bizonyos, hogy Lengyelországban nem volna szabad a kenyérnek ilyen drágának lennie. — Milánó és Berlin következnek ezután, a sorban: 17.60 lejes kenyérral, s alig valamivel drágább ennél az amerikai kenyér ára is: 17.80 bani. (S ami Hollandiára áll, az ugyanugy áll Philadelphiára is; a munka olcsósága ez, a gazdaság olcsósága, a termelés eredményességének és zavartalanságának olcsósága. Mert a drágaság Amerikában nem azt jelenti, hogy a kenyér drága, s nem is azt, hogy a ruha drága, hanem azt, hogy a munkaerő becses. Amerikában minden olcsó, csak a munkaerő drága, mert Amerikában jól tudják, hogy minden értéknek a gondolat a forrása és munkaerő a megvalósítója.)

Párisban is drága a kenyér: 18.50 lej kilója. Ennek már nyilván politikai okai vannak. A háború után a mezőgazdaság mentette meg a francia gazdasági élet egyensúlyát, és ezt ilyen módon kellett viszonzni. Az ár mindig hatalmi kérdés az eladó között és a vevő között s így alakul ki, ahogy az általános helyzet engedi. Amelyik termelési tényező politikai befolyásra tesz szert, az ilyeténképpen ezt a befolyást pénzre is átváltani. Ezért drága a francia kenyér. — Londonban még magasabb a kenyér ára: 19.40 lej kilogrammonként, de ehhez még azt kell tudni, hogy az egész világon sehosem fogyasztanak kevesebb kenyeret, mint Londonban. Egyáltalában ezt a tényezőt is figyelembe kellene

venni, mert nem élnek mindenütt egyformán az emberek. De hiszen ugyis csak általános tájékozódásról van szó, s arra ezek az adatok is elég sokat elmondanak.

Sehol sincs olyan drága a kenyér, mint Brüsszelben, Belgium fővárosában. Egy kilogramm kenyérért itt 53 lej kell fizetnie a munkásnak, s ezt a megdöbbentő tény nem lehet egyébbel magyarázni, mint azzal, hogy egyetlenegy ország sem szenvedett annyit a világháború folyamán, mint Belgium, s a belga pénz értékének megszilárdításáig itt fantasztikus közgazdasági események játszódtak le. Ezeknek a következménye ez a páratlan kenyérdrágaság is.

A kenyér ára alapján az országok között teljesen új rangsor alakul ki abban a tekintetben, hogy hol mennyit keres a munkás. A legnyomorultabb helyzetben eszerint az adatsor szerint a lengyel munkás van, mert a kőműves munkás, tehát a szakmunkás heti keresete nem több 69 kiló kenyérnél. Utána Belgium következik, amely a pénzbeli sorban az európai államok között a legelső helyen volt: mert a belga munkás a maga 4280 lejes heti keresetén csak 81 kiló kenyeret vehet. Az olasz munkás következik a sorban, heti 85 kiló kenyérrel, majd a francia, aki hetenként 99 kilóra valót keres. Az osztrák munkás is majdnem ezen a szinten mozog 101 kiló kenyérrel: ezt jóval meghaladja a romániai munkás, ahol — a brassói adatok szerint, — 125 kiló kenyér árának megfelelő összeget kap hetenként a kőműves, — feltéve, hogy van munka, s hogy semmiféle ünnep sem csontkítja meg a hetet, mert itt Romániában külön érdemes volna azt is kiszámítani, hogy az ünnepek, amelyek nemzetiek és felekezeti, és amelyeket minden felekezetnek meg kell ülnie akkor is, ha az csak az egyik az országot alkotó felekezetek közül, az uralkodó felekezeté, — mennyi kenyérre kerülnek ennek a szörnyű gazdasági helyzetben levő országnak. A berlini munkásnak heti 142 kilogramm jut, az angol munkás 177 kilogrammra valót keres és a hollandiai munkás 216 kilogrammot.

Az amerikai munkás pedig ugyancsak mesés magasságokba lendül az európai felett, mert a philadelphiai kőműves heti 710 kilogramm kenyérre valót kap fizetesként és erre az alapra rendezheti be a maga életét. — A többi szakmákban, mint említettük is már, nincsenek ilyen magas keresetek Amerikában, mert az asztalos „csak” 540 kilóra valót keres, a szedő pedig, aki Európában általában elit-munkásnak számít, magas kulturájánál fogva, csak 590 kilogrammot: épen azért, mert Amerikában nem kivétel a munkások között a magas kultúra.

Ilyenforma képet ad a munkások keresete, ha nem pénzben, hanem valóságos értékben, kenyérben számítjuk, és most az a kérdés, hogy vajon világperspektívában és a fejlődés szempontjából milyen képet alkotunk a munkássorra nézve?

(—) A pénzügyminiszter újabb határidőt adott a szeszfeldolgozóknak. A pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminiszter május 31-ig újabb, de most már utolsó határidőt engedélyezett azoknak a szeszfeldolgozóknak (rum, konyak és likörök) az elárúsítására, amelyeket a múlt évi november 6-án történt készletösszeíráskor szabálytalanságoknak találtak. Ezeket a szeszfeldolgozókat a most engedélyezett határidőig forgalomba hozhatják a gyárak, azonban csak zárt üvegekben. A kimérések az üvegek tartalmát poharaként is árusíthatják. Ugyanez a határidő szolgál azoknak a természetes pálnaknak elárúsítására is, amelyeket 30 foknál erősebbeknek találtak; ezek színén csak zárt üvegekben árusíthatók. Május 31-ike után ezeknek a szeszfeldolgozóknak az elárúsítása már a törvénynek a csajásokról szóló határozmányaihoz utközik.

Halló Halló
Erdélyiek Bukarestben!
Grand Restaurant: Caffe Parcul Oteleseanu Bukarest, Str. Matei Milo (Teatrul Național mellett.)
Tulajdonos:
BOHM BANDI és Társa
Transilvania-étterem. Pontes és gyors kiszolgálás.
rdélyi fajborok.
2 Esténként Halász Lajos hírneves erdélyi cigányprímás és zenekara hangversenyez.

A SZAHARA FIA

— Afrikai regény —

(97)

Irta: LOUISE GERARD

Fordította: VÉCSEY LEO

Az előcsarnok oszlopához bilincselve ott állott a szultán és tekintete messze kalandozott a tő fölé, amelyre ráterült a csillagpalasos éjszaka. Az éjszaka, amely nemsokára örökre ráborul ifjú életére....

A szultán elbukott! A hadiszerencse elene fordult, seregét az angolok visszaszorították a város falaihoz. Leghűségesebb embereivel még ekkor is elmenekülhetett volna a sivatagba, ahol sohasem találnak rá. Kincsei és ékszerai halomba kötve ott voltak a lovak hátán, — de volt egy kincs a palotában, élete legdrágább és legféltettebb kincse, a mit magával akart vinni.

Hiába óvták hivei, a szultán a palotafelé vágatott, hogy elragadja Pansyt. Szerencsétlenségére a bejáratot egy ágyulöveg összerombolta, a kötörmelék és lehullott téglá áthatolhatatlan barrikádot emelt eléje. Sietve a hátsó bejárat felé igyekezett... Addigra azonban a franciák már elfoglalták a város ama részét, ahol az angol kormányzó be volt börtönözve kíséretével. Ahogy Sir George Barclayt és tiszteit kiszabadították a fogságból, néhány szenegál katonával rohamlépésben azonnal a palota felé tartottak, hogy Pansyt megmentse. A bejárat romokban hevert. Egy eunoch megmutatta a hátsó bejáratot. Ott érték utol Casim Ammeh szultánt, aki rövid, de elkeseredett harc után csak úgy George Barclay fogságába került, mint évtizedekkel ezelőtt a másik Casim Ammeh.

...A fehér burnuszba burkolt, megköttözött férfi ajkára keserű vonás rajzolódott. Mindent meg akart nyerni és mindent elvesztett! Nincs meg többé vagyona, gazdagsága, elvesztett hatalmas királysága, s elvesztett a leány is, akiért mindezt kockára vetette! S holnapra elveszti életét is, — ami egyébként is értéktelen már számára.

Holnap lesz a kivégzés! A francia haditörvényszék hamar meghozta ítéletét. Ez lesz a vége a Pansy és közötté dúló harcnak!...

A fehér burnuszos férfi lehajtotta fejét.

...Most nyílt az ajtó és egy európai katonatiszt lépett az előcsarnokba. Egy bennszülött katona követte.

— Gyujts lámpát, — hangzott a katonatiszt hangja.

Fény gyulladt ki az előcsarnokban. Az oszlopos előcsarnok megtelt fegyveres szenegáli katonákkal. A szultán arra gondolt, hogy tán már most kivégzésre vezetik. Felnézett a katonatiszt arcára, hogy onnan olvassa ki, mi várakozik rá.

A katonatiszt Sir George Barclay volt.

— Oldjátok fel a szultán kötelékét, — parancsolta az angol kormányzó.

A következő pillanatban Le Breton kinyújtózhatott és megtapogathatta elszibadt izmait. Szemtől-szembe állt legnagyobb ellenségével, ki nemcsak atyját végeztette ki, de most őt is elfogatta. Barclay mindenkit kiküldött a teremből, úgyhogy csak ketten maradtak.

— Sokat kockáztat, Sir Barclay, — mondotta Le Breton. — Nem fél attól, hogy kicsavarom a nyakát, mielőtt követném atyámat.

Ezzel a szultán néhány lépést tett Barclay felé. mintha be akarna váltani fenyegetését. A kormányzó azonban nem hátrált meg. Nyugodtan a helyén maradt, s néhány összegyűrt, megsárgult papírlapot húzott elő a zsebéből.

— Olvassa el ezt, — mondotta halkan és átnyújtotta a régi kéziratlapokat foglyának. A szultán meglepetten vette át a lapokat, s gyorsan rájuk pillantott. Ez a sarkos, hegyes, jellegzetesen határozott női írás... édesanyja betűi, aki irni tanította őt! Mohón merült bele a kéziratlapok olvasásába...

Ahogy az első sorokat elolvasta, a bronzszínű arc elsápadt, az ajak gögös vonalú gyermekes rémületbe görbült, s a hatalmas férfi szédülten megtántorodott, úgy, hogy Barclay kapta el és támogatta a kerevéthez.

— No, no, Mr. Raoul Le Breton, legyen férfi! — mondotta barátságos, meleg hangon.

Sir Barclay minden haragja és gyűlölete elpárolgott, amikor a fiatalember származásáról értesült. Most már megértette, miért különbözött El-Ammeh fiatal szultánja a barbároktól, akik felett uralkodott. S megértette a lelkiállapotot, ami a fiatalember tetteit vezérelhette.

(Folytatjuk)

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett édesatyánk és testvérünk

Dr. Grünfeld Mór

nyugalmazott táblabíró

lankadatlan munkával eltöltött életének 69-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunkat folyó évi május hó 2-án d. u. 5 órakor kísérik a brassói izr. temetőből utolsó útjára.

Brassó, 1928 április 30.

A gyászoló család.

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szerető jó fiu, testvér, sógor és rokon,

Izay Jenő

hivatalnok

életének 36-ik évében hosszas, súlyos szenvedés után f. év április 3-án este megszűnt élni.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 3-án d. u. 4 ó. fogjuk a bolonyai róm. kath. temető kápolnájából az ottani családi sírboltba örök nyugalomra helyezni

Leike üdvéért az engesztelő szent mise f. hó 4-én reggel 1/8 órakor lesz az Egek Urának bemutatva.

Brassó, 1928 május 2.

Drága halottunk Isten veled!

A gyászoló család.

Butorban Fischer neve márka

Mielőtt butorszükségletét beszállítván, nézze meg: Fischer Albert butorárúháza Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 61

TIROLI

nadrágok, kiránduló kabátok
hátizsákok
vászonkabátok

HERMANN GUST
fotó- és sportáruházában,
Rózsatér.

Elsőosztályú

Gőzölt bükk

fűrészelt áru minden méretben állandóan nagy választékban kapható:

Sipos & Comp.

cégánál Brassó, Raktár-
ház-utca 6/8 (vasúti si-
nek mellett).

Halló! 1928. V. 1-én Halló!

megnyílik a
feketehalmi Waldbad

„Carmen Sylva“ fürdő

Szobák, teljes ellátás, meleg, hideg
konyha, elsőrendű borok. Saját taxi-
járat Feketehalom-Fürdő és vissza.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Martin Kolf vendéglős.

Jégszekrényt, vagy söraparátot

mielőtt rendelne, saját érdekében kérjen ajánlatot a
Kertész jégszekrénygyártól, Tárgul-Mureş, Piaţa
Calvin No. 3. — Telefonszám 3-14. 2889. II.

Jó hírnevű, régi

VASKERESKEDÉS

keres társat legalább 1 1/2 millió tőké-
vel, kívánatra teljes átvétel is lehetséges.
Megkeresések: „Temesvár II.“ jeligére
Fehér Olga hird. irodába, Timişoara IV.
Str. Miron Costin 5. küldendő.

Egy nagyipari vállalat azonnali belépésre műgye-
temet végzett, vashid és vasszerkezet terve-
zésében legalább 5-6 éves gyakorlattal bíró

mérnököt

keres. Ajánlatok — a fizetési igény megjelölésével —
„STATIKUS“

jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendő.

EOS MÜHELY

KERSCHNER KÖNYVKERESKEDÉS
BRASSÓ.

Raktáratalkítás
miatt, mélyen
leszállított árak!

Előnyös lehetőség bármilyen magán, vagy
irodai szükséglet beszerzésére.

Tegyen próbarendelést

LEI 24 1 m. jó és ellentálló sárga v-
szon

LEI 25 1 m. erős fehérnemű sifon

LEI 27 1 m. sifon keményített ellen-
álló, mosásnál nem romlik

LEI 28 1 m. sárga vászon kintű min-
ségben

LEI 33 1 m. zefir, garantáltan mosható,
nagyon ajánlható

LEI 34 1 méter jó lepedő
vászon

LEI 34 1 m. finom indián, fehérnemű-
höz, 90 cm. széles.

LEI 35 1 m. elzászi kintű sifon, fod-
ros, keményített és csodásan
mosható.

LEI 39 1 m. Perkal és karton, garantál-
tan mosható mintákkal

LEI 42 1 m. legfinomabb indián,
100 cm. széles

LEI 45 1 m. francia cérna musselin, 80
cm. széles, garantált színekkel

LEI 55 1 m. kreton, művészi
mintákkal

LEI 55 1 m. különösen finom, 82 cm.
széles Reuforcé, a cég spe-
cialitása.

LEI 75 1 m. legfinomabb opál és mar-
chizet, fehérneműhöz, garantál-
tan mosható színekkel

LEI 80 1 m. praktikus lepedővászon,
nagyon tartós, 160 cm. széles

LEI 85 1 drb. frotírtörölköző
bordírral

LEI 85 1 m. puplin, kintű minőségben
modern mintákkal ingeknek

LEI 89 1 m. legfinomabb puplén, 100 cm.
széles, garantált színekben

LEI 99 1 m. marchizet, modern minták-
kal, garantáltan színtálló,
100 cm. széles

LEI 100 1 m. legfinomabb lepedővá-
szon, 160 cm. széles.

LEI 120 1 m. legfinomabb lepedővá-
szon, 200 cm. széles

LEI 140 1 m. legfinomabb lepedővá-
szon, 220 cm. széles

LEI 140 valódi holland vászon legfimo-
mabb minőségben, fehérnemű-
höz, 90 cm. széles

LEI 150 1 m. finom len-szővet, fan-
tázia, nagyon ajánlatos

LEI 240 „Fresco“ lenpuplin, legjobb
minőségben, aljakhoz külön-
sen ajánlható

LEI 295 1 m. len-puplin, aljak részé-
re, elsőrendű minőség, a ház
specialitása

LEI 325 1 m. valódi len-vászon,
200 cm. széles

Francia, angol, belga, svájci vásznak és
lenvásznak minden szélességben.

Vászonárak, selymek, harisnyák.

Külön osztály férfi és női

angol szövetek,
francia szövetek és
modern szövetekből

a leghiresebb angol és francia
gyárak készítményei.

Legelőnyösebben árusítja

ORGHIDAN

alapított 1875-ben.

A Schroll vászonárak lerakata

Vidékre postán utánvét
mellett szállítunk.

BUKAREST,

Str. Pânzarii II.